IX. évfolyam, 20. szám
1953 május 14

Ára: 70 fillér

Ludas Matyi

Szavaz az ország!

Rajz a Kakas Márton 1905 január 1-i számából

Tisza István gróf: Biztosíthatom a tisztelt Házat, hogy tiszta fegyverekkel fogom végigküzdeni a választási harcot!

Akkor így épült a vasút . . .

Egy dunántúli kisváros katonai kórházában nagy izgalmat keltett az a hír, hogy a kerületben kiírták az időszaki választást és a kórház parancsnokának fivére pályázik a mandátumra. Az első világháború már csendesen agonizált és a kórházban a katonák igyekeztek „dekkolni". A parancsnok úr, amikor bejelentette a nagy politikai eseményt, egyúttal azt is hangoztatta, hogy aki a kedves fivérnek segítséget nyujt a korteskedésben, annak hosszú élete lesz a kórházban.

Nehéz küzdelemnek igérkezett a választás. A kórház jelöltje középbirtokos volt, gazdag apóssal, viszont az ellenjelölt, egy pesti ügyvéd a magas kormány hivatalos támogatásával dicsekedhetett. Szóval: mind a ketten lelkesen támogatták a kormányt, de a kormány csak az ügyvédet támogatta, a földbirtokos forró szerelmét nem viszonozta.

Lankasztó hírek érkeztek a kórtermekbe:

— A hivatalos jelölt minden választónak ötven koronát igér.

— Mindenkinek elengedi az adótartozását.

És pontosan a választás előtt egy héttel a pesti prókátor és korteshada elsütötte a nagy ágyút: vasutat igért a kerület istenhátamögötti falvainak.

— Ebbe belebukunk, — mondta a parancsnokunk és búsan számolgatta, mennyi pénzt költött a család a választásra.

Az utolsó napok izgalmában nagy susmogás folyt a kórházban. A benfentesek azt rebegték, hogy a „mi jelöltünk" valami szenzációs dolgot eszelt ki, olyan haditervet, amire maga Hindenburg is büszke lehetett volna. Titokzatos körülmények között kiválasztottak hat jóképű, lábadozó önkéntest és azokkal rejtélyes megbeszélést tartottak a jelölt apósának úri házában. Az a hír érkezett, hogy a fiúk remek vacsorákon kívül bort és szivart is kaptak. Megtudtuk, hogy odahivatták Szilágyi urat, a helybeli jelmezkölcsönző vállalat tulajdonosát, aki — a farsang messze lévén — szívesen házhoz ment egy kis üzlet reményében.

Vasárnap autókon robogott a jelölt és korteshada a kerületbe és minden falucskába ellátogatott. A programmbeszédek mindenütt egyformán zajlottak le. A földbirtokos kiállt a falu piacára, ahova összecsődítették a lakosságot. Felállt egy ládára és a következő rövid beszédet mondotta:

— Emberek! Én nem szédítem magukat a vasúttal, mint a hivatalos jelölt. Én a vasútigazgatósággal elintéztem, hogy nyomban megkezdik a vasútépítést.

— Lépjenek elő a vasútigazgatóság emberei és kezdjék meg a munkát!

Előlépett a hat önkéntes, — kifogástalan vasutasuniformisban — előszedték a mérőláncokat és egyéb szerszámokat és megkezdték a vasút alapjainak lerakását. Méricskéltek, cövekeket ütöttek a földbe.

— Emberek, van-e valakinek különös kívánsága, hogy merre menjen a vonat? — üvöltötte a jelölt.

A választók sorra járultak a „vasútigazgatóság" kiküldöttei elé és elmondották kérelmeiket. Mindenkinek mindent megigértek.

A választás napjáig méricskélték az önkéntesek a földet, szédítették a parasztokat, akkor aztán visszatértek a kórházba, gondosan beszolgáltatva Szilágyi úrnak az egyenruhákat. Jelöltjük fölényesen győzött.

De azért a vasút megépült. Igaz, hogy pontosan harmincöt esztendő múlva, a felszabadulás nyolcadik esztendejében.

(s. a.)

Vidám Metró-brigád

Nágel Ilona

Csányi Sándor

Kránner Teréz

Szőke Sándor

Kukorda Júlia

Juhász József, a Metro rigmus-brigád vezetője

A Deák-tértől a Stadion állomásig, Baross-tértől a Batthyányi-téri állomásig mindenfelé hire van a hetes munkahely rigmus-brigádjának. Filmen is szerepeltek, a rádióban is énekeltek, de igazi dalterületük a Blaha Lujza-téri földalatti építkezés. Itt dolgoznak a brigád tagjai, Juhász József elvtárs vezetésével.

Tavaly november óta nagy utat tettek meg a dalok és a népszerűség szárnyán. Nyolcan kezdték, ma már tizenöten vannak, és idén már elnyerték „az ország legjobb rigmus-brigádja" címet. Az első rigmusokra, amelyekkel elindultak, még ma is emlékeznek:

„Nézzünk körül ma itten a telepen,
Mondjunk strófát arról, ami itt terem,
Utat fúrunk földalatti vasútnak,
A gyorsvonat nemsokára indulhat."

Irattárukban — egy degeszretömött aktatáskában — minden rigmus megtalálható. Baj van a fegyelemmel? Már száll a rigmus… Új eredmény született? A föld mélyéből feljövőket várja a rigmus és megdicséri őket. A Felszabadulási Héten a raktár rossz munkája akadályozta a dolgozókat. Nosza, Juhász elvtárs leült és már szállt is a dal:

„Nő az anyagszükségletünk mindennap,
A raktárban sajnos, lassan dolgoznak,
Késve kapjuk, ha kérünk is egyet-mást,
Anyag helyett — Szappant látjuk
és Vargát!"

Szappan és Varga szaktársak a rigmusbírálat után a nyakukba kapták lábukat és ettől kezdve gyors anyagellátás segitette a Felszabadulási Hét lendületét.

A brigádtagok (amikor nem énekelnek rigmust), keszonban, gép mellett, csilléknél, felvonónál dolgoznak. Jól dolgoznak. Nemrégiben az egyik szaktárs kijelentette, hogy őt nem érdekli a rigmus-brigád köszöntője, dalolni mindenki tud. Néhány nap múlva Juhász elvtárs mellékerült az egyik munkahelyen és bizony… kiderült, hogy a jó rigmusíró és éneklő jobban dolgozik, mint az a szaki. Ettől kezdve, ő lett a rigmus-brigád egyik leglelkesebb híve.

Mondanunk sem kell, hogy a földalatti építők rigmus-brigádja a választások előtt alaposan felhangolta hangszálait. Ma már mindenki együtt énekli velük a „Hej, de magas ez a vendégfogadó" dallamára ezt a rigmust:

„Negyvennégyben és azelőtt,
de más volt itt a nóta,
Megváltozott, de milyen szép lett
az élet azóta,
Pártunk vezet Rákosinkkal az élen
S rá szavazunk májusban, ezt igérem…"

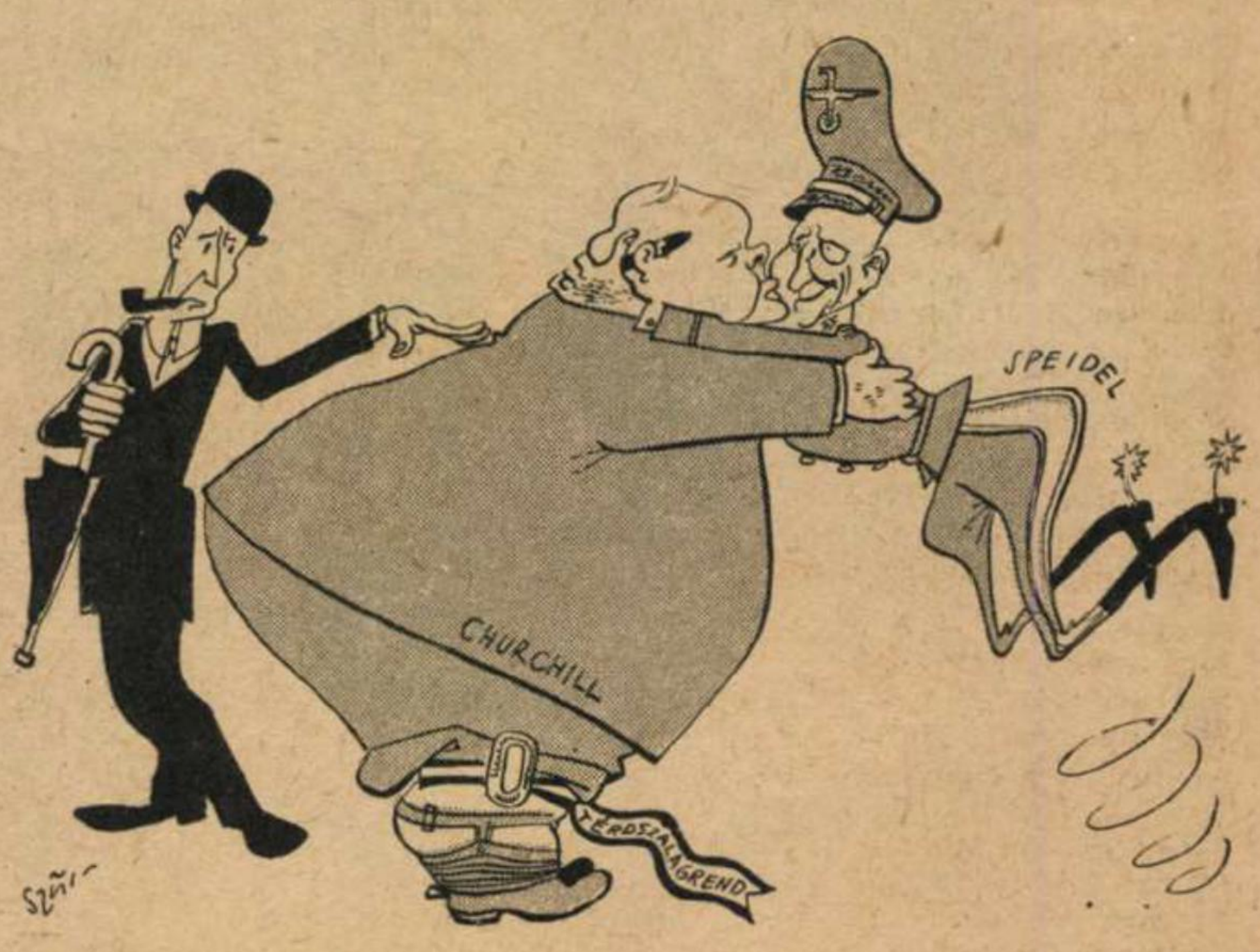
SVEJK MESÉL

Harminc éve halt meg Jaroslav Hasek, a kiváló cseh szatirikus író. Világhírű regényének főhőse, Svejk, a „derék katona", akinek egyszerű szavain keresztül az író az imperialista államok militarizmusát ostorozza.

— Eszembejut erről egy történet, Adenauer úr: volt egyszer egy német mázoló Münchenben…

Churchill meg a barátai

— Hé Churchill úr, mit ölelgeti ezt a nácit? Hiszen ez Rommel vezérkari főnöke volt!

— Hát kit ölelgessek, hiszen szegény Rommelt már elvesztettük…

DARVAS SZILÁRD:

Azért se bliccelek!

Igazán nem dicsekvésképen mondom, de kamaszkoromban gyakran utaztam a villamoson uraságoktól levetett jegyekkel. Ezen az értendő, hogy hosszú méla lesben álltam a megállóknál és megvártam, míg valamelyik leszálló eldobja a jegyét, melyre én dobogó szívvel és fürge ujjakkal nyomban lecsaptam. Az így nyert bilétát aztán gondosan megkefeltem, ha netán sárba esett, kiglancoltam, ha vizes lett, a keblemen szárongattam, majd leutaztam a még benne fekvő kilométereket, hanyag előkelőséggel foglalva helyet a következő villamoson.

Ez bizony közönséges jegycsalás volt, de mentségemre szolgáljon, hogy egyrészt az akkori Beszkárt sokezer pengő fizetésű igazgatósági tagjait csaptam be, másrészt folyton éhes voltam s mert a pék- és hentesüzletek előtt nem szedhettem fel efféle félig lejárt utalványokat, a technikára kellett specializálnom magam. Minden kezem ügyébe eső villamospénzt megettem és hallatlan tökélyre emelkedtem a jegytudományban. Emlékszem, a közlekedés akkori bürokratái egyszer olyan bonyolult térképes jegyet bocsátottak ki, hogy azon csak én ismertem ki magam.

No de ez rég volt, azóta nemcsak a villamos lett a népé, de (szorgalmas munkám jutalmaként) magam se megyek a szomszédba egy kis villamospénzért. Manapság egyik legjobb vevője vagyok a Beszkártnak s tán éppen ifjúságom egy-két idevágó és rendkívül nyomasztó emlékének hatása alatt kínosan ügyelek arra, nehogy a bliccelésnek akárcsak a látszata is foltot ejtsen utasi becsületemen. Az említett utazási módszer ugyanis nem volt teljesen veszélytelen, olykor összeütközésbe kerültem a hatóság embereivel s egyszer meg is fenyegettek, hogy a zrínyiutcai kapitányságon fogok aludni. Amiből nyilvánvaló, hogy ha a szegény embernek nem is volt mit ennie, akadt hely, ahol fáradt fejét nyugovóra hajtsa.

Szóval kínosan ügyelek arra, hogy jegyemet gyorsan és lehetőleg elővételben (a felhívás bevárása nélkül) megváltsam, ez azonban nem mindig könnyű dolog. Akadnak kalauzok, akik pikkelnek rám és egyszerűen nem hajlandók tudomástvenni rólam. Hogy csak egy példát említsek, a napokban is ülök az aránylag levegős kocsi padkáján, kezemben a forintot szorongatva és esdeklő szemmel bámulok az ablakon keresztül elmerengő kalauznő felé. Különböző szögekből megcélzom tekintetemmel, de pillantásra se méltat.

— Kérem szépen ... — nyöszörgöm rekedten az izgalomtól, mert nem szeretem a hangos jeleneteket.

— Nincs leszálló? — válaszolja ő harsány hangon és már rántja is a csengőt. Megyünk tovább, ő változatlanul a táj szépségeiben gyönyörködik én pedig nyújtogatom a pénzt és csurog a nyálam egy szép fehér jegy után.

Közben felszáll néhány utas, mire az elvtársnő megélénkül és nyomban kezelésbe veszi őket, szóval nem lustaságból hanyagol el engem, egyszerűen nem tetszik neki az arcom.

Suhannak a megállók és arra gondolok, bármelyik pillanatban felszállhat egy ellenőr, mikoris tettenérnek, mint jegycsalót, annál inkább, mert még egy eldobott jegy sincs, amit felvehetnék.

Végülis nem bírom tovább és félőrülten az izgalomtól mellényomakszom. Bizalmatlanul néz rám, még töpreng is egy darabig, hogy büntessen-e tovább, aztán kelletlenül bár, de belátja, hogy állampolgári jogom jegyet váltani a villamoson. Hűvösen átnyújtja a vonalat, de ezentúl se szeret, „persona non grata", nemkívánatos személy maradok a szemében és megkönnyebbülten rántja meg a csengőt, mikor leszállok.

Ezúton üzenem neki, hogy állom a harcot és a jövőben is kiverekszem a nekemjáró villamosjegyet. Nem hagyom magam visszalökni a mélybe.

JAMPEC

A jampec egy emberfajta. Megismerni nem nehéz:
A kalapja nagy, s alatta egyáltalán nincsen ész.
Haja csupa hullám, mert hát a vízfejhez illik ez;
S reménytelen remény, hogy a víz e fejből majd
kivesz.

Jampec arcán mulya jelleg. A szemében halk homály
Jelzi, hogy ő műveletlen, mert a tudás neki fáj.
Nem olvas, nem művelődik, mert az neki, jaj,
megárt!
De azért a büszkesége nem ismeri a határt.

Mire büszke? Arra, hogy a nyakkendője mily remek!
Rajta ügyes tálalásban strandoló nők díszlenek.
Inge színe oly rikító, le se lehet festeni.
Ordít, ha a világítás nappali, vagy esteli.

Csőnadrágban van a láb, de „tüledálló" a kabát;
Lezseren kell lötyögtetni jobbra át, meg balra át.
Divatzokni tarkacsíkos, fehér-sárga-hupikék,
S mutogatja a bokát, bár ezt a bokát dugni kék!

A jampecet naggyá csak a cipőtalpa emeli.
A jampec, ha jampecnőt lát, düllednek a szemei.
Ő nőben is azt szereti, némi pénzt csak arra költ,
Akinek a szája lila, körme vörös, haja zöld,

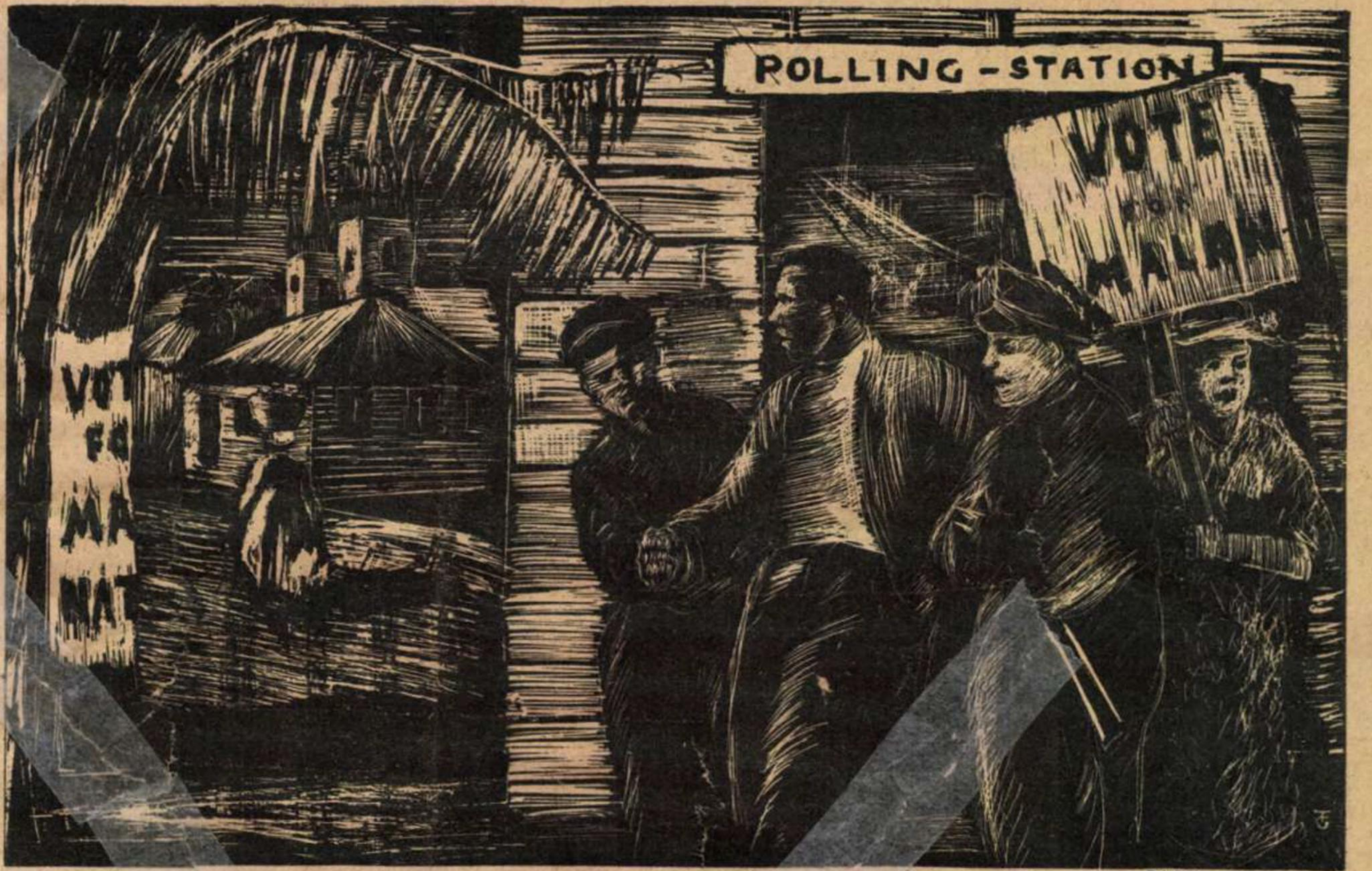
A jampecnek kedves tánca mi lehet? —
A szamba csak!
Rángatózva járja, mintha csipkednék a darazsak.
Kezét, lábát hajigálja, mint koloncot elveti,
Aztán mégis visszahúzza, — rájön, hogy még
kell neki.

Táncosnőjét löki, rántja, a hajába beletép,
Hja, ugyebár, ez a szamba, — és ez nékik meseszép!
Szép nyugati életformát ez mutatja, semmi más!
Benne van a marakodás, tépés, rúgás, taposás ...

Néha azért a jampec is önkritikát gyakorol.
Teszem fel, egy másik jampec szembejön rá valahol,
Jól megnézi, s szól, miközben hajaszála meredez:
— Mért hord ilyet föld a hátán?
Esküszöm, hogy hülye ez! ..."

K. TÓTH LENKE

VÁLASZTÁSOK DÉLAFRIKÁBAN

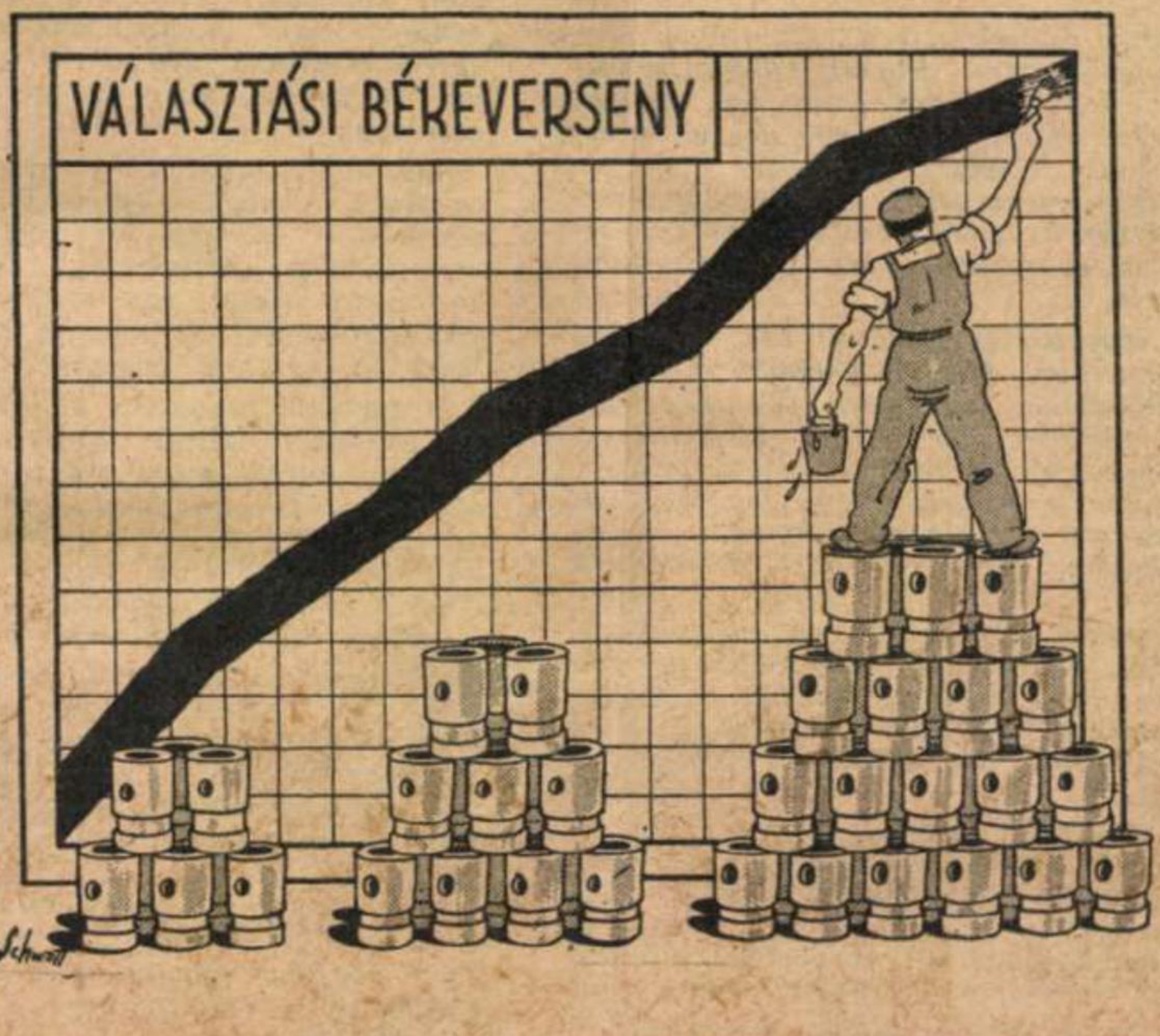
Glück Félix karca

Mire olyan büszkék?

A felhő arra, hogy nem késett el a májusi esővel, a traktor arra, hogy fiatal vezetője élenjár a burgonyavetésben, a traktoroslány arra, hogy most fog először szavazni.

Ahol reális alapokon nyugszik a versenyeredmény

Egy igénylés története

Az ABCD Vállalat E főosztályához tartozó F osztályon a G csoport egyik munkatársának, H-nak elfogyott a papírja. Hiába fordította ki íróasztalának minden fiókját, hiába tartott házkutatást az egész szobában, fáradozása eredménytelen maradt. Papírt nem talált, pedig minden héten egyszer, s éppen aznap is sürgősen jelentést kellett írnia. Leszaladt hát a legközelebbi papírüzletbe, vett egy ív papírt és azon igénylést írt, amelyben közölte, hogy sürgősen ezer ív papírra van szüksége, amelyre — hivatkozva munkája fontosságára — azonnal igényt tart. Amint elkészült az igénylés, elvitte láttamoztatás végett a G-csoport vezetőjének.

Amikor három nap múlva a G-csoport vezetőjének ideje akadt az igénylés elbírálására, így szólt: H-nak ezer ív papír kell? Sok lesz az egy kicsit. Mit fog szólni az F-osztály? Elég H-nak ötszáz is, — azzal kihúzta az igénylés felét és továbbküldte az F-osztály vezetőjének.

Amikor egy hét múlva az F-osztály elfoglalt vezetőjének ideje akadt az igénylés elbírálására, így szólt: A G-csoportnak ötszáz ív papír kell? Sok lesz az. Mit szól az E-főosztály? Elég kétszáz is — azzal háromszáz ívet egyetlen vonással kihúzott és az igénylést továbbküldte az E-főosztály vezetőjének.

Amikor egy hónap múlva az E-főosztály rendkívül elfoglalt vezetőjének ideje akadt az igénylés elbírálására, így szólt: Az F-osztálynak kétszáz ív papír kell? Sok lesz. Mit szól az igazgató? Száz ív untig elég, — azzal száz ívet energikus mozdulattal kihúzott és az igénylést elküldte az igazgatónak.

Amikor a következő negyedév elején a borzasztóan elfoglalt igazgatónak ideje akadt az igénylés elbírálására, így szólt: Az E-főosztálynak száz ív papír kell? Sok! Mit mond a minisztérium? Ötven ív elég, — azzal ötvenet hamarjában kihúzott, ráírta, hogy kiadható, és az igénylést leküldte a raktárba.

Amint az E-főosztály neszét vette, hogy a kiutalás megtörtént, az egyik gépírónő lesietett a raktárba átvenni a papírt. Aztán az ötvenből harmincat gondosan elrakott magának, a többi várta az F-osztályt.

Amint az F-osztályon megtudták, hogy az E-főosztályon van a papír, egy gépírónő futott, hogy átvegye. Aztán a húszból tízet gondosan eltett magának, a többi várta a G-csoportot.

Amint a G-csoportnál meghallották a papír hírét, a gépírónő rohant az F-osztályra, hogy átvegye. Aztán a tízből kilencet eltett magának, egy darab várta az igénylő H-t.

Amint H. megtudta, hogy papírszükségletét kiutalták, lélekszakadva rontott be a G-csoporthoz, hogy végre átvegye. Aztán az egy darabot gondosan félbevágta, fél ívet eltett magának, a papír másik felén pedig igénylést írt, amelyben közölte, hogy sürgősen százezer ív papírra van szüksége, amelyre — hivatkozva munkája fontosságára — azonnal igényt tart.

Tíz ívre valóban szüksége volt ...

Országh György

G O N D O L J A   M U L T R

Május tizenhetedike,
Napsugaras, boldog tavasz,
Hazánk népe egységesen
Boldog jövőjére szavaz!

Választási bankett után

1905-ben

— Na, Kelemen uram, hogy tetszett a jelölt beszéde?

— Nem szeretem a sok hiábavaló beszédet.

— Akkor miért jött el a bankettre?

— Mert a jó ebédét szeretem.

(Üstökös, 1905, febr. 5.)

Biztos jel

— Már csakugyan meglesz a követválasztás, szomszéd.

— Miből gondolja, szomszéd?

— Hát a szolgabíró úrnak megjavult a látása.

— Nem értem, szómszéd.

— Hát majd mindennap találkozunk, oszt sohse vett észre. Ma meg már harminc lépésről kiáltotta felém:

— Nini, Tóth András uram, de jó színben van kegyelmed. Hát a familiája egészséges-é?

(Üstökös, 1905. jan. 1.)

A választási mozgalmakból

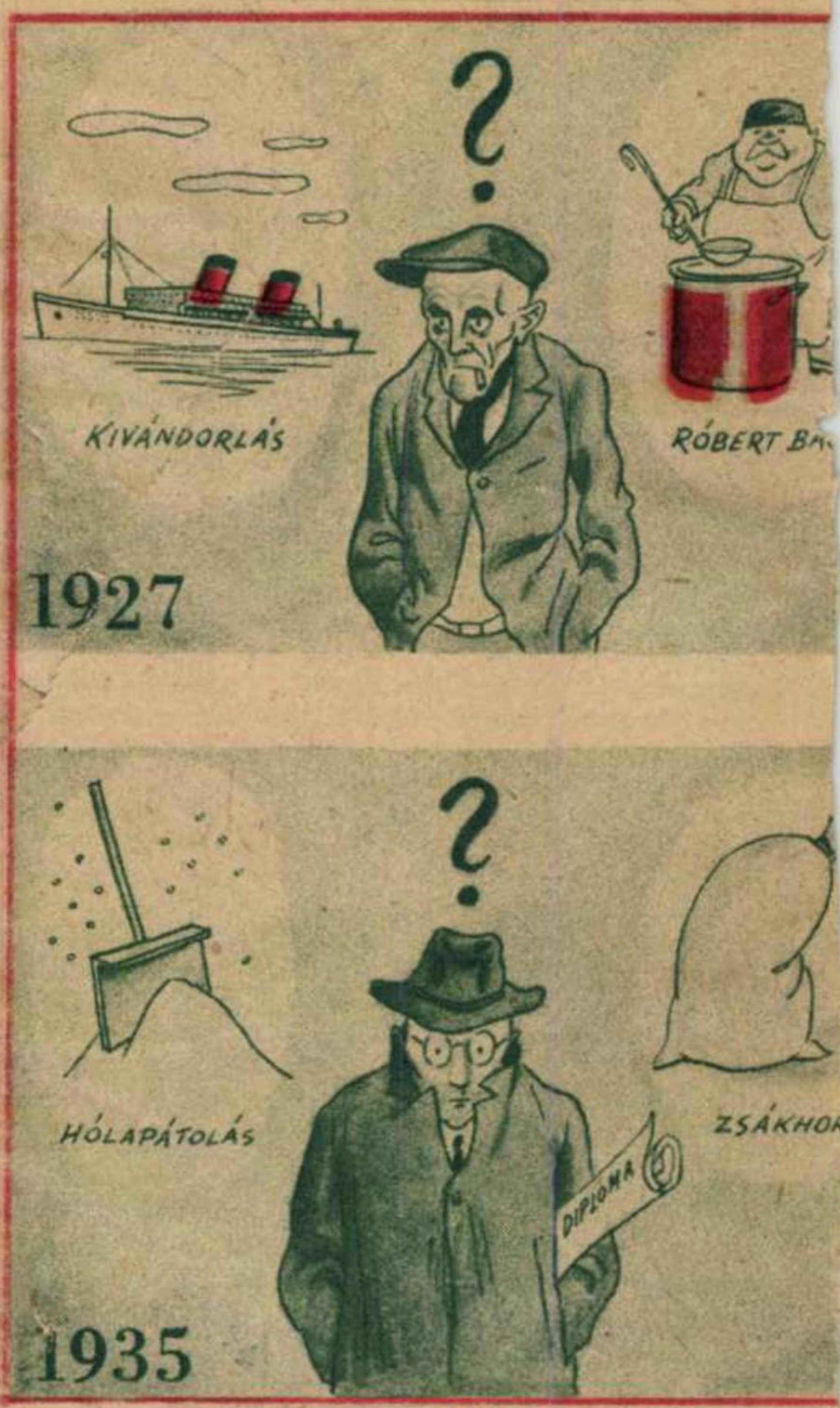
Dacára a még soha nem tapasztalt kínálatnak, mint értesülünk, egy néhány nagyobb kerület még mindig kapható és szabadkézből eladó. Ezeknél azonban a fuvardíjon kívül még 80—100.000 korona feltétlenül megkívántatik.

•

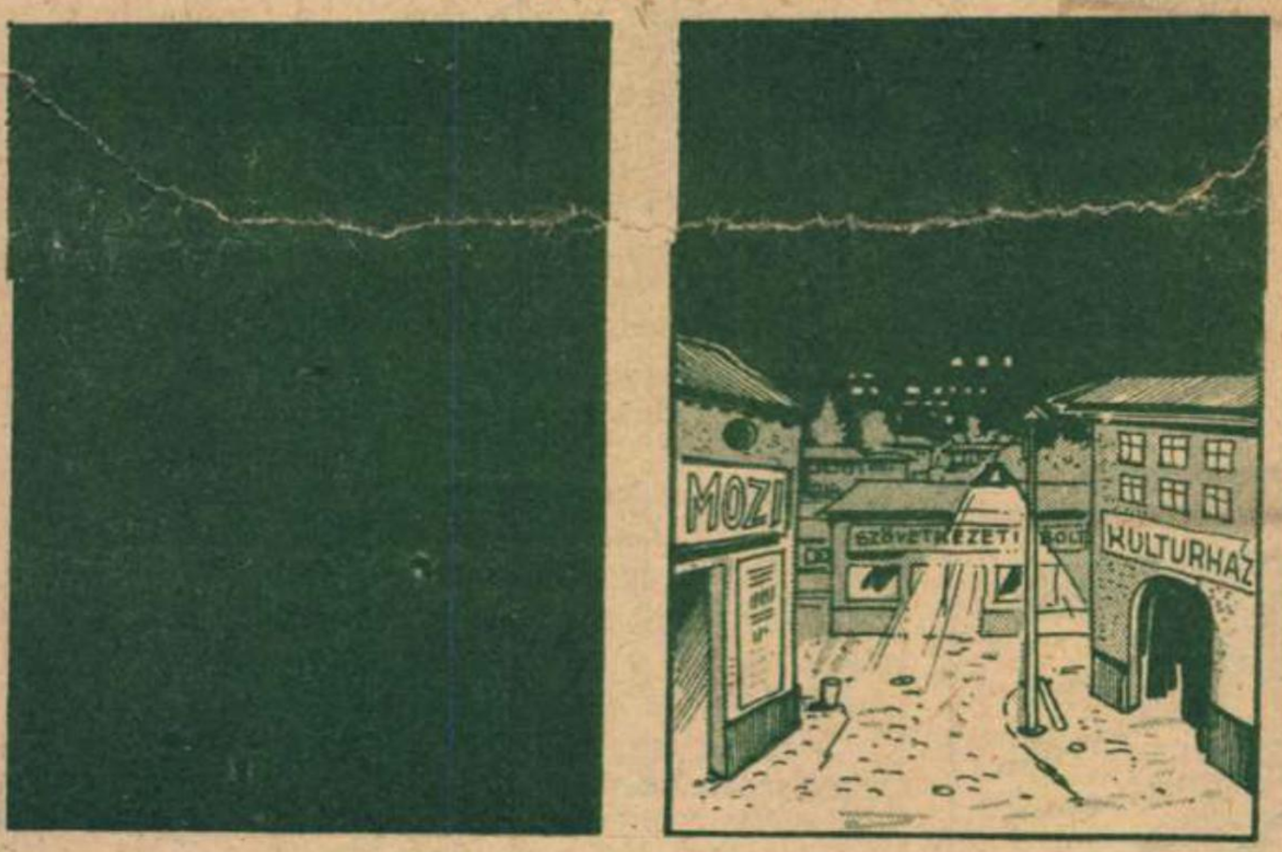
Személyi hír. Kókai Ferenc volt mameluk honatya ellenzéki programmal fog fellépni. Eljárását azzal indokolja, hogy az ellenzéki mandátum sokkal olcsóbb.

(Üstökös, 1905. jan. 15.)

VÁLASZTÁSOK

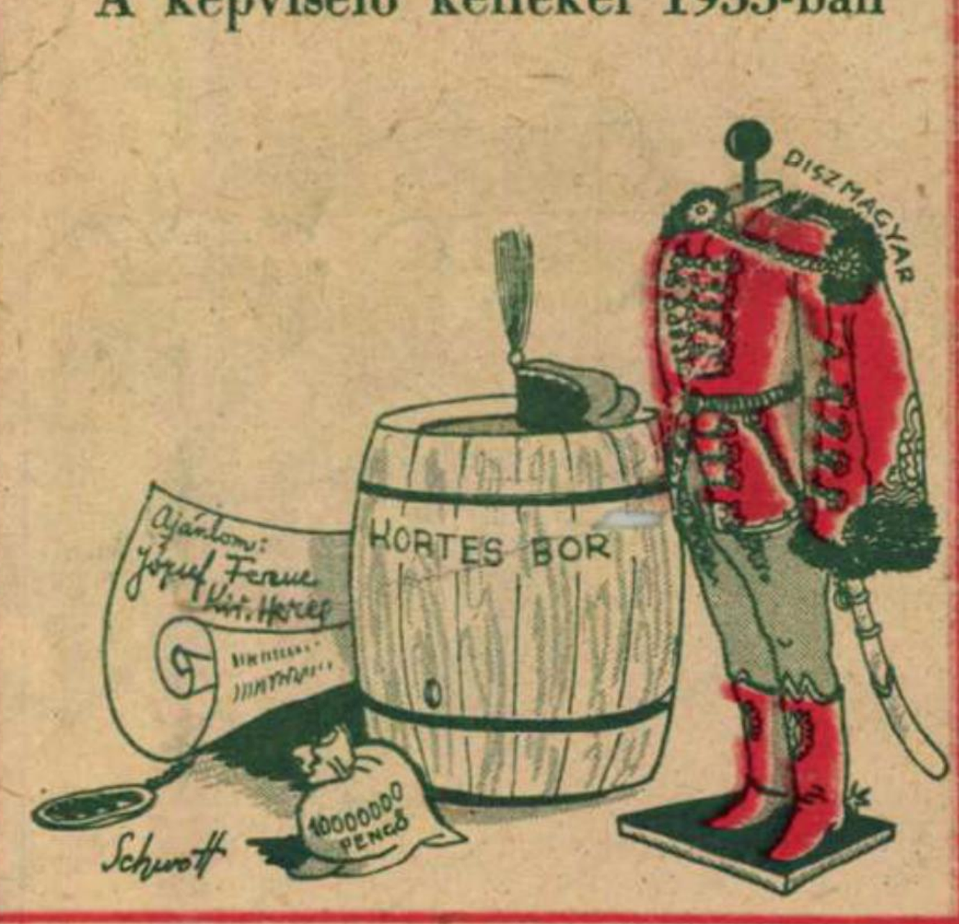

ESTE A FALUN

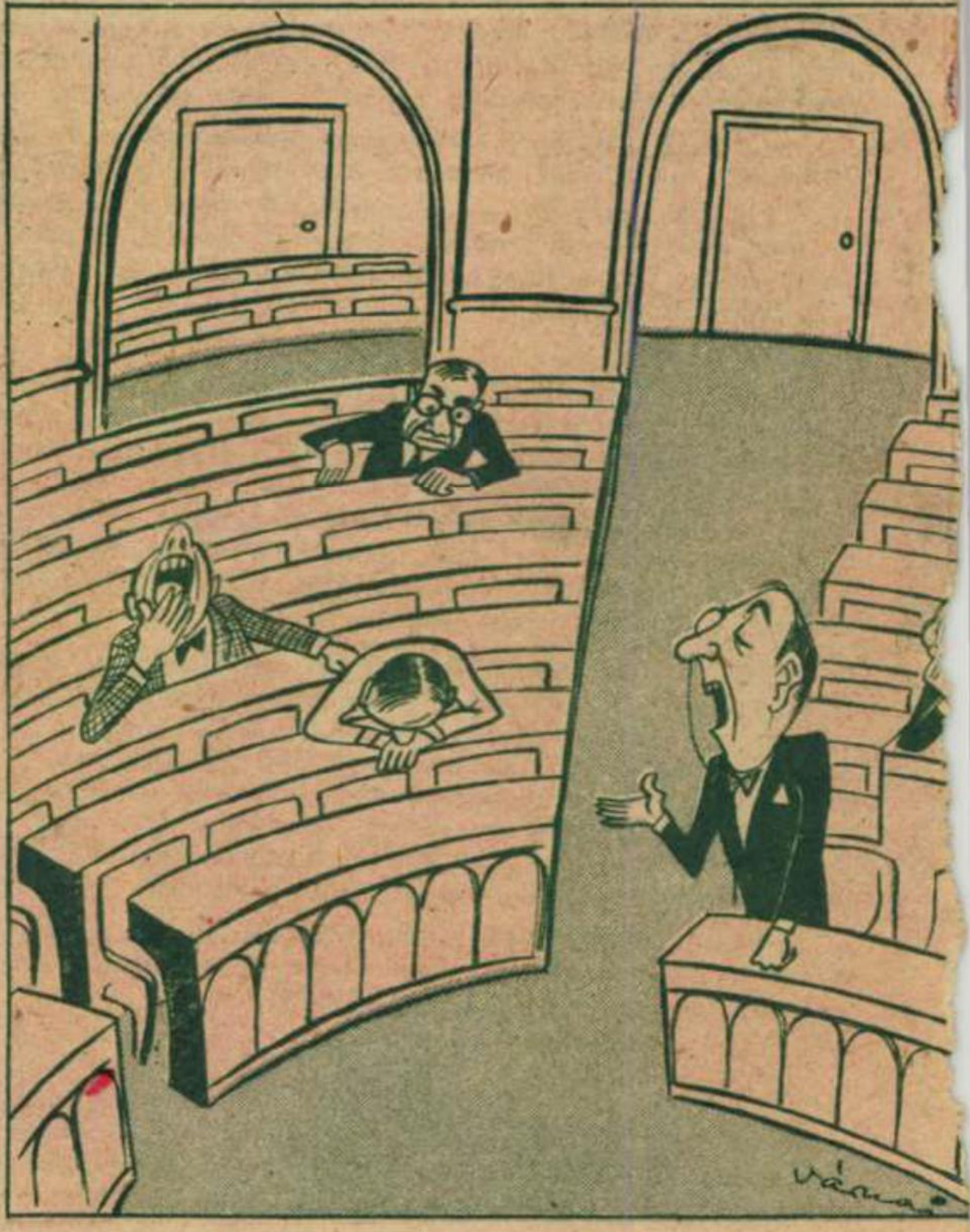

1933-ban 1953-ban

A képviselő kellékei 1933-ban

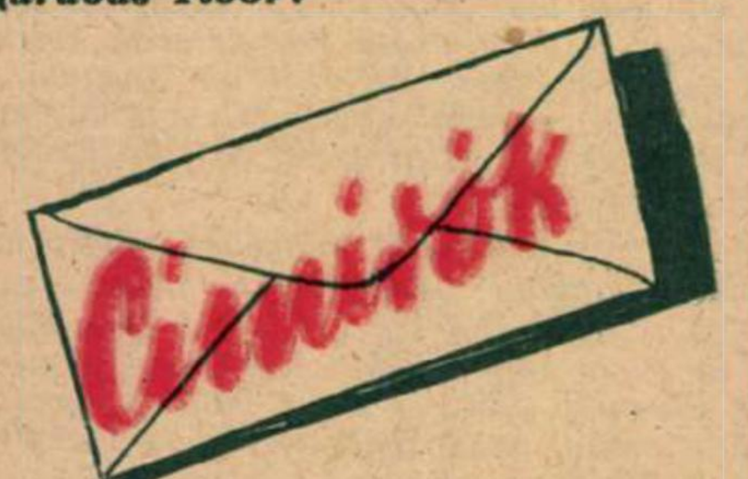

Telt ház a

Amikor mások gyomráról volt szó,

Barabás Tibor:

Címírók

Rég történt, amit elbeszélek, majd húsz esztendeje.

Anyám felébresztett. „Félnyolc múlt, elkésel" — mondta halk, érzelgős hangon. Sietnem kell, ha későn érek a kiadóhivatal elé, elírják orrom elől a legjobb állásokat. Anyám nyakamra csavarta sálamat és utánam szólt, a sötét lépcsőházban: — Hátha akad valami, ha nincs, nincs. — Ezt mindennap elismételte, mert két dologtól féltett egész életemben, a torokgyulladástól és a csalódásoktól.

Hideg volt, ködös, nyúlós, nedves hideg, esett a hó és a hólé csendesen szivárgott be a cipőmbe.

Sokan álltak már az újság kiadója előtt. Néhányan a híreket olvasták, mások hirdetéseket lestek. A hátulállók merev, előrenyujtott nyakkal bámultak. Oldalt, egy toprongyos, keménykalapos alak politizált. Szidta Bethlent, a kormányt. Egy diáksapkás sovány fiú, az albérleti szobákat jegyezte fel. Előttem jólöltözött alak a könyvelői állásokat böngészte. Nemrég kerülhetett ki a munkából, ez egyaránt látszott illúzióiból, s még gondosan kefélt kabátjáról. Én már túl voltam a szomszéd jövendő csalódásain. Állás, jó, meleg könyvelő állás, talán még nyugdíj is?

Sorsjegyiroda címírókat keres. Napi ezer teljesítmény. Jelentkezés: Reáltanoda-utca 1.

Ez az, gondoltam és gyanakodva végignéztem a lehetséges versenytársakat. A toprongyos alak, aki az előbb oly trágár kívánságokat hangoztatott a kormánnyal szemben, megemelte a portól szürkének látszó keménykalapját és rekedten így szólt: „Uraim, nem érdekelne valakit egy éneklő, harzi kanári? Remekül fütyül." A madárkereskedő részeg volt. — Marha — fejtette ki valaki tömören a véleményét. A kanáritulajdonos felkapta fejét, mintha megsértődne, de meggondolta magát.

Egy leány csatlakozott a csoporthoz. Gépírónő — gondoltam. Kopott, fekete télikabát, pirosra hevült arc, pisze orr, csillogó fekete szem. A részeg — spanyolos udvariassággal, átadta helyét a lánynak.

Elindultam, néha szinte futottam, mellemben összeszorult a szívem, tele voltam aggodalommal és szemrehányással, féltem, hogy megelőznek.

Ódon, egyemeletes belvárosi ház, nagy udvar, vastag falak, boltíves kapualj. Az udvari raktárhelyiségben már vagy tizenöten szorongtak. Hárman egy lyukas szalmakereveten helyezkedtek el. Ezek az „elsőszülöttek". Valahányszor versenytárs érkezik, még kényelmesebben fészkelődnek, lábukat nyujtják, ásítanak, hogy ismételten leszögezzék jogaikat.

Bocsánat — fordulok egy cigányképű, hosszúhajú, feketeruhás fiatalemberhez, akinek arcán némi lenézést, öngúnyt és finomságot találtam. Bocsánat — ismételtem, mert réveteg tekintete a társaságon függött és nem hallotta.

— Már felvettek valakit?

— Nem, — felelte, méregetve a hozzászólót. — A paradicsom még betöltetlen.

— Köszönöm.

A szalmakereveten ülő rozmárbajuszú öreg a fűtetlen és nedves raktárban sokszor megborzongott és rekedt, száraz köhögésére a szomszédja elfordult tőle.

— Már jöhetne az a cégvezető — dörmögte az öreg — elvégre az idő pénz.

A cigányképű megszólalt: — Hallja, hogy túloz az öreg? — Kövér, jólápolt úr jött ki, körüllötte valami ismeretlen kölni illata s puha, nőies, párnás kezekkel magyaráz. Csak négy emberre van szükségük. Bár hasonló munkáért máshol három pengőt fizetnek, ők négyet hajlandók, hadd lássuk, hogy van bennük szociális érzés. Akit felvesznek, ezer darabot köteles naponta megcímezni.

Zordan, szomorúan, közönyösen és türelmetlenül álldogáltunk eddig. Arra a szóra, hogy csak négy ember kell, az arcokon figyelem, odaadás, udvariasság, szemérmes szegénység, halk panasz, hetyke dicsekvés és gyermeki alázat váltotta fel a régi érzelmeket. A szerint, hogy ki mit tartott célravezetőnek.

Hasztalan minden. A véletlen döntött. Szemüvege mögül, hunyorgó kék szemével végigsiklott szomorú csoportunkon és húsos ujjaira bízta a választást. A padon ülő rozmárbajszú öreget, egy sovány, magas, adóhivatalnokszerű jelenséget, a cigányképűt választotta, no, meg engem.

A többiek hangulata ellenünk és a cégvezető ellen fordult. — Mi az, protekció? Később jöttek, mint mi! Disznóság, ezért várat minket? Azt hiszi, lopjuk az időt! — így kiabáltak felénk s a cégvezető, értetlenül állt az alázatból ily gyorsan feltámadó lázadás szidalmai között. Oly gyorsan tűnt el, ahogy csak testes alakjától tellett.

A magas adóhivatalnok megszólalt. Kiderült, hogy OTI-díjnok volt valamikor, nem csoda, hogy pontos, száraz, hivatalos mondatokban beszélt.

— Mivel úgy látszik, hogy az állást elnyertük, ne habozzunk uraim a bemutatkozással.

— Komáromi — kezdte az egykori díjnok és a bokája egymáshoz koppant. — Mayer Lipót vagyok, —.hajolt meg öregesen a rozmárbajszú. — dr. Vermes — szólt rekedten a cigányképű.

— Ne mondja, maga doktor? Miféle doktor? — kíváncsiskodott az öreg és lassú pillantása végigbírálta a cigányképűt, sáros cipőjétől, lobogó, fésületlen hajzatáig.

— Igen, ha nem haragszik, közgazdasági doktor vagyok.

— Szép, nem látszik meg magán — fejezte be az öreg.

Vermes és Mayer között e pillanattól kitört a háborúskodás és csipkelődésekkel, ugratásokkal mindaddig tartott, míg el nem váltunk.

Kocsárd úr, a raktárnok, az udvar túlsó oldalára vezetett bennünket. Két ládát cipelt utánunk. Az egyikben címzetlen borítékok tömege, a másikba a megcímzettek kerülnek majd.

Boltíves falak, két nagy ablak az utcára néz. Előttünk abrakolnak a borkereskedő lovai. A sarokban nagy vaskályha, azzal szemben Flóra kisasszony asztala. A kisasszony kezeli a telefont, szabad idejében borítékot, bélyeget ragaszt. Ha a telefon cseng, únottan, mindúntalan ismétli: — „Láng igazgató urat. Igen, kapcsolom."

Komáromi, amint beléptünk, mereven, két lépésnyire megállt Flóra kisasszony előtt, bokája megint összekoccant és így szólt: — Komáromi vagyok.

Flóra kisasszony fogain az ínyéig kerekedett az ajka, mintha mondani akarna valamit, de meggondolta magát s így szólt: — Jónapot.

Két-két asztal egymással szemközt, két villanyégő szinte a fejük felett leng. Foglaljunk helyet — mondta Komáromi, akiben csodálatos érzék volt, hogy magától értetődő dolgokat szavakkal kísérjen. A díjnok arca zavart volt, homályosan érezte, hogy Flóra kisasszony magaviselete fölényes, szinte gőgös. Igaz, micsoda űr van a véglegesített telefonoskisasszony s az ideiglenes címírók között? Kopott, kifényesedett nadrágban, kabátban, valamennyien megtört lelkek, utcánlézengők, munkára lesők, önérzetvesztett fickók, mit is kívánhattunk volna Flóra kisasszonytól?

Nekiláttunk. Vermes, aki szakember volt s már több éve űzte e nemes foglalkozást, mint mester a tanítványát, dicsekvéssel, fölényesen oktatott:

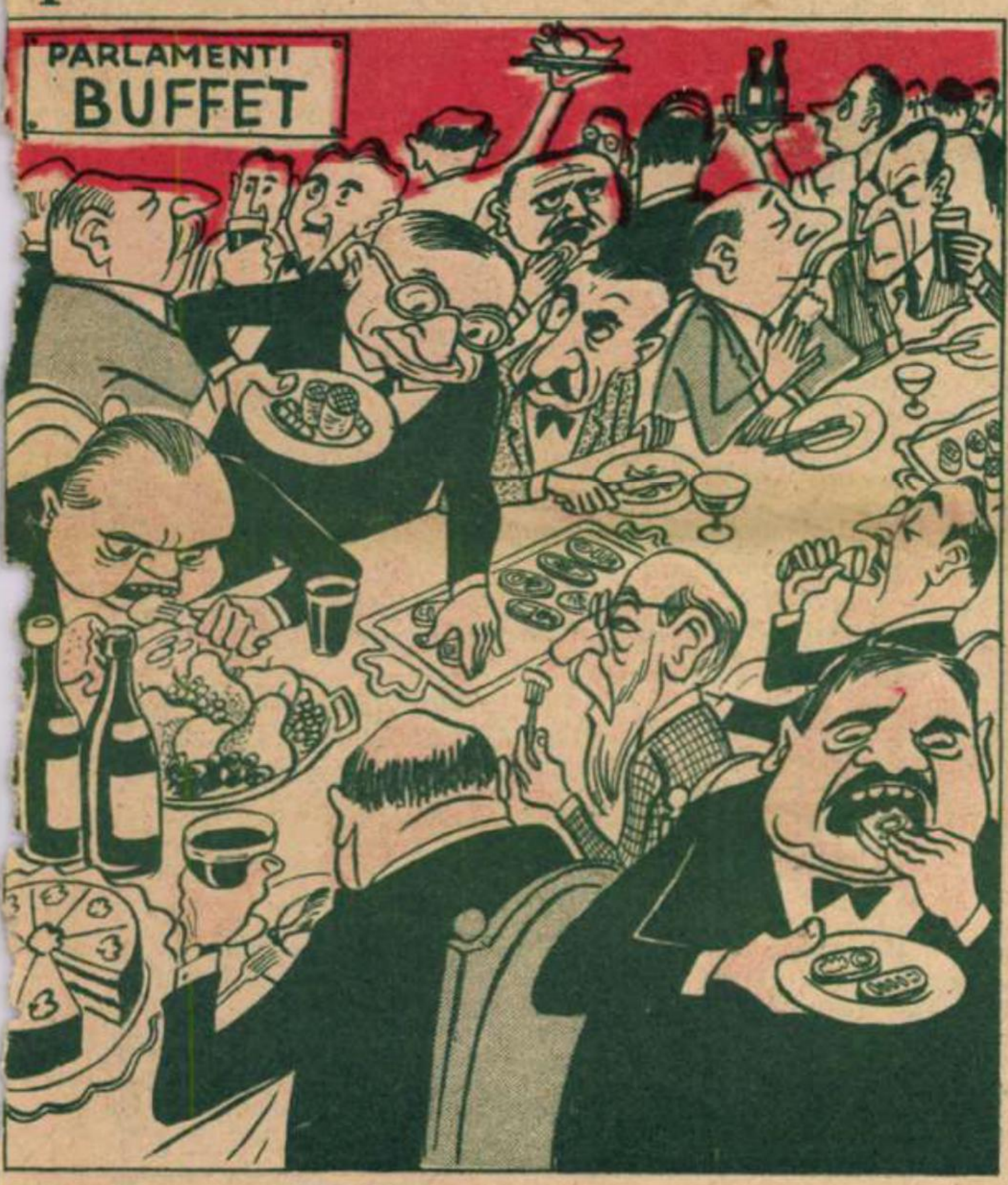
— S Z A V A Z Z A J Ö V Ő R E !

AGYARORSZÁGON

parlamentben

— és amikor a saját gyomrukról ...

AZ ÚJ BÖLCSŐDE

Amikor Csete János megtudta, hogy a délutáni műszak után avatják fel a gyár új bölcsődéjét, legyintett és kijelentette:

— Én már kinőttem a bölcsődéből!

Néhány szaktárs felhívta figyelmét arra, hogy a bölcsőde nem 184 centiméter magas, nyakigláb marósok részére épült, hanem csecsemők számára. Csete hümmögött valamit arról, hogy nekik nincs gyerekük, ezért fizet négy százalékot havonta, csecsemő helyett. Ekkor toppant be a felesége, aki a gépszerkesztésen dolgozott.

— Siess már, Jani, mindjárt kezdődik az avatási ünnepség! — szólt, megfogta Jani karját s mit sem törődve a tiltakozással, kifelé húzta.

Az új bölcsőde vajszínű falakkal, fehérrefestett ablakkeretekkel, ragyogó felszereléssel várta megnyitást. Csete ide-oda topogott a sok apróság között. A gyári mamák elhozták csecsemőiket, hadd ismerkedjenek a helyszínnel. Bárhová tekintett, mindenhonnan kerekretágult kék, szürke és barna szempárok néztek rá. Julcsikné három gyereke egyszerre sírt, mert a negyedik Julcsik-gyerek szájából ki akarták szedni a cuclit. Két mama csecsemőjét öltöztette, mert azok — mit sem törődve az ünnepélyes pillanattal, — éktelen sírással jelezték, hogy friss fehérneműre van sürgős szükségük.

Cseténé, arcán boldog mosollyal, ide-oda futott. Hol egy szőke hajtincset igazított el, hol pólyatakarót tett helyre egy gyerekkocsin.

— Hát nem édesek, Jani? — kiáltotta oda Csetének, aki a sarokban ült és maga sem tudta hogyan, de két pöttömnyi gyerek mászkált a térdén.

Az ünnepséget a párttitkár elvtárs nyitotta meg. Örömmel mondta el, hogy a gyár új bölcsődéjét az ötéves tervnek köszönhetik.

— Elvtársak, hatvan férőhelyes a bölcsődénk — fejezte be beszédét. — Jelenleg negyvenkilenc csecsemője van a gyárnak, az ő részükre biztosítunk szép, tiszta helyet és állandó orvosi felügyeletet!

Mindenki tapsolt. És ekkor váratlanul, a sarokból megszólalt egy hang:

— És mi lesz a maradék tizenegy hellyel?

A jelenlevők a közbeszóló felé kapták fejüket. Csete János volt.

— Mit csodálkoztok? — nézett farkasszemet a többiekkel. — Csak nem akarjátok, hogy egy ilyen gyönyörű bölcsődében tizenegy hely ü r e s e n maradjon? Javasolom ... hogy különösen mi, fiatal házasok ... ne hagyjunk egy helyet sem kihasználatlanul!

Azzal rámosolygott a feleségére.

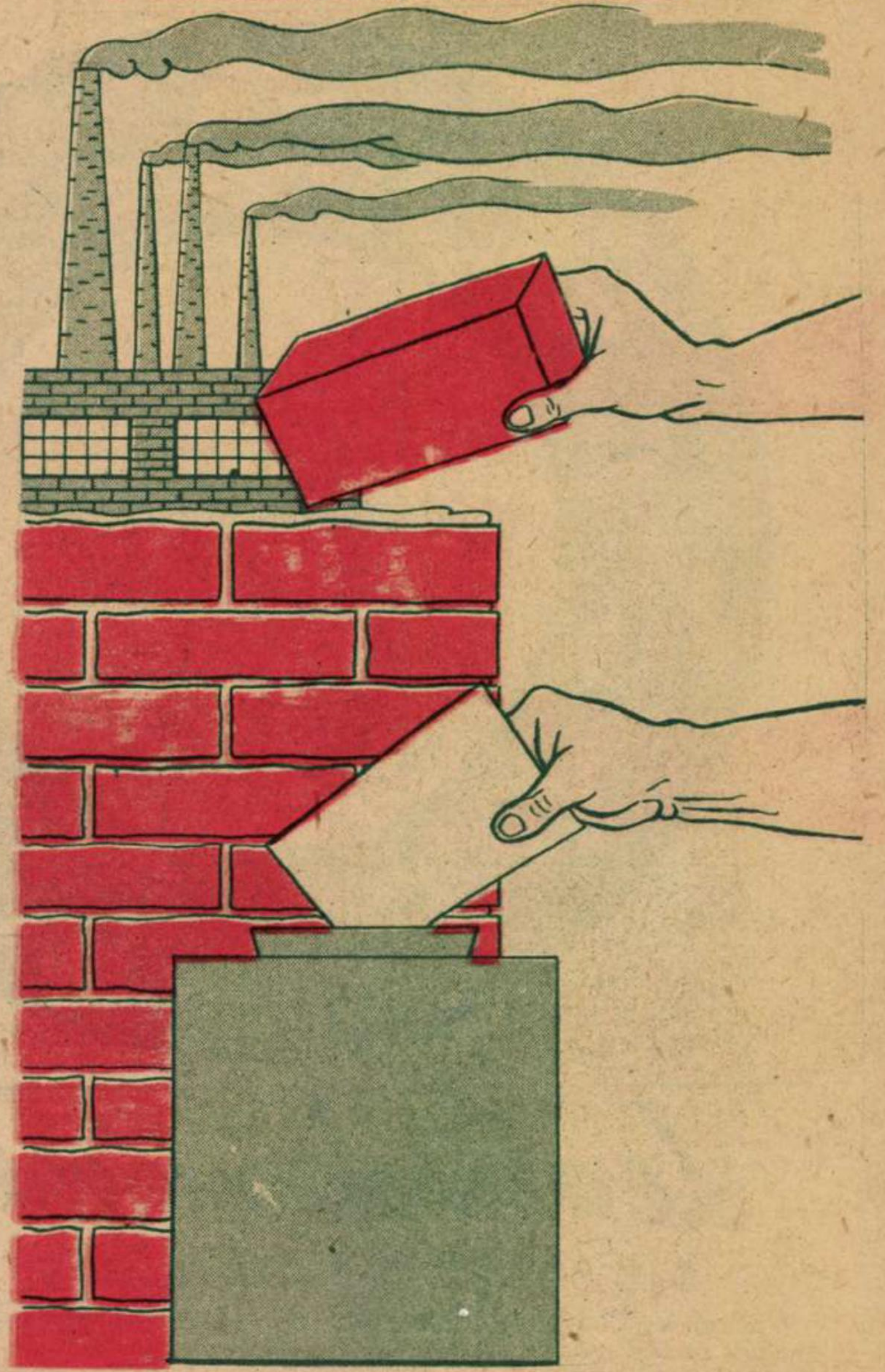
Kép a jövőből

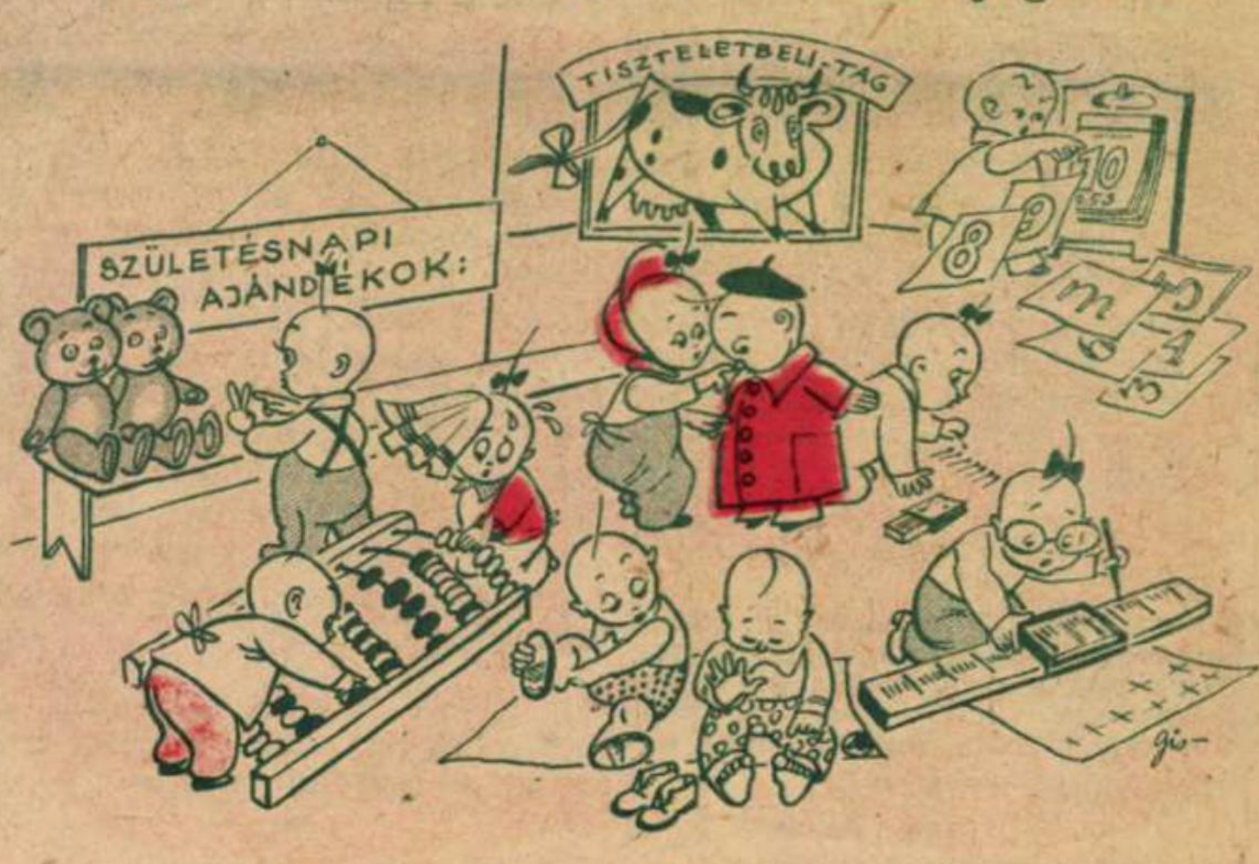
Pisti: Remek volt a kapus! Az egész népstadion ünnepelte.

Nagymama: Ne túlozz, Pisti! Láttam, amikor beszedett egy potyagólt.

Szavazz a Népfrontra: a szocializmus építésére szavazol

A legifjabbak azt számítgatják, hogy mikor lesz nekik is választójoguk ...

→ Ne írjon szépen, ez nem szépírásóra. Ne írjon nagy betűkkel, mert tovább tart, ne írjon cikornyásan, mert minden időbe kerül. A címzésnél mindig nagy M betűt írjon, mert sose lehet tudni, hogy ki méltóságos. — Hosszú fadobozokban kartotékok voltak. Ez volt a címanyag. Vermes végignézte az egészet. — Pfuj, — mondta útálkozva, mintha kígyóra lépett volna — a nagybirtokosok címtára. Ilyen pocsék anyagot már rég nem írtam. Mindig más titulus, ha egyet kihagy az ember, fel se bontják a borítékot. — Valóban, a lehető legrosszabb anyag. Vermes már mindenütt írt címeket; a Kutyabarátok Egyesületében, a Nagy Áruházban, a Magyar Nagyothallók Szövetségében, a Vasutasok Nyugdíjintézetében, sőt a Magyar Dobermanosok közgyűlésére is ő hívta meg a tagokat.

Mayer bácsi, mihelyt bejöttünk, a kályhára vetette magát. Birtokába vette a szenet és a lapátot s az első perctől kezdve úgy fűtött, mintha az élete függne ettől. A kályha piros volt, áttüzesedett, de Mayer úr mégis így szólt: — Nem érzik, mintha valahonnan huzat jönne?

Vermes nem érezte. — Mit érez maga — panaszkodott az öreg: — van magának szíve? — Komáromit megsebezte Flóra kisasszony rideg fogadtatása s e seben keresztül valami érzés keletkezett barátunkban. Többször közeledett a lányhoz. Egy reggel így szólt: — Nagysád, ma korábban jött, talán rosszul méltóztatott aludni? — Flóra nem felelt.

A nagy irodából gyakran jöttek ki hivatalnokok és szótlanul mentek át a szobánkon, köszönés nélkül, mintha ott se lennénk. Az is megesett, hogy Steiner cégvezető tolatott át. Ilyenkor Mayer bácsi Vermes füléhez hajolt: — Hallja Vermes, itt a kapitalizmus, most mondja meg a véleményét. — A cigányképű szemei lángot lövellek.

Este Vermes megvárt a kapu alatt. — — Merre megy? — kérdezte. — Az Üllői-út felé. — Jó, elkisérem, fontos dolgot kell magának mondanom.

Szótlanul lépkedett mellettem, határozottan, kissé peckesen, mint a kurtalábú emberek, ha dühbegurulnak.

— Idehallgasson. Nem vett észre semmi különöset?

— Hol ?

— Az irodában.

— Nem, semmit.

— Nem tűnt fel magának, hogy valamenynyien félnyolcra megvagyunk az ezer címmel?

— Nem.

— Nem látja, hogy az öreg örökösen fecseg és szemtelenkedik és lassabban is ír, mint mi és mégis megvan az ezer borítékja?

— Ez igaz.

— Na látja — mondta diadalmas, leleplező hangon — ez az.

— Tudja, hogy miért van meg az öregnek az ezer? — de meg sem várva a választ, kivágta a feleletet.

— Az öreg lop.

— Mit lop?

— Megírt borítékokat lop. Mindennap hatvanat, hetvenet, százat. Húszat, húszonötöt magától, a Komáromitól, és tőlem. Azután összekeveri a saját borítékjaival.

Hallgattunk. — Holnap megvárom, míg mindenki bejön, a Komáromi, a Flóra kisasszony és akkor leleplezem a vén csibészt.

— Idehallgasson — csillapítottam a haragvót. — Ne tegyen ilyet, mit bántja azt a a beteg, hatvanéves embert. Elégedjen meg azzal, hogy többé ez nem ismétlődhet.

— Nem, ez nem elégtétel — makacskodott. Végre a Ferenc-körút sarkán meggyőztem a megsértett és bosszúvágyó alakot.

Reggel Mayer bácsi mégis feltúrva találta ládáját. Arca piros lett a hajlongástól, és az izgalomtól. Köhögött, fuldokló, száraz köhögéssel s szinte leroskadt a székre. Fejét munkája fölé hajtotta, dolgozott, remegő kézzel, nem nézett a szemünkbe. Máskor már kilenckor kezdte az idő iránti érdeklődést. Nagy izgalommal várta a tíz órát, hogy ehessen. Most semmi sem érdekelte. Elmúlt kilenc, fél tíz, sőt tizenegy is. Mayer bácsi nem evett. Nem fecsegett, nem beszélt büszkeségéről, a fiáról, aki első segéd a Párisi Áruház edényosztályán. Dolgozott, önkínzó gyorsasággal, sebzett szívvel. Panaszkodott a huzatra. Szorongó, ideges hangulata átragadt a társaságra is. Vicceket próbáltam mesélni, jó, öreg vicceket. Letorkolt: — fogja be a száját, maga Robeszpir, maga Dante! — Huzakodtam a Vermessel, nem támogatott. Bánata, mint egy üvegbura, elzárta őt a külvilágtól.

Este Komáromival mentem haza. Elkisértem. Végigmentünk a korzón, a székeken magasan ült a hó, a Dunáról hideg szél fújt. Elmondtam neki mindent, a lelkére beszéltem.

Hosszan hallgatott, majd így szólt:

— Hát kérem, kedves barátom, a tényállás kissé körülményes. Az öreg többé nem mer lopni, de bizonyosra vehető, hogy ezer darabot nem tud megcímezni. Tehát nekünk kell kitalálni valamit. Megvan, kedves barátom! Mi ketten a sajátunkból, mindennap becsempészünk néhányat az öreg borítékai közé. Mondjuk, naponta hetvenet. — Arcán mosoly futott át. — Azt hiszem, sikerült kielégítő megoldást találnunk.

A Lánchídnál kezet szorítottunk s elbúcsúztunk.

Másnap helyreállt a béke. Harmadnapra pedig felvidult Mayer bácsi. Régi temperamentummal gúnyolta Vermes nézeteit, köhögött, nevetgélt saját viccein, melyek így kezdődtek: két zsidó megy a vonaton. Alig állítottuk helyre a békét, alig ölelt körül bennünket a szokott hangulat, a tollak sercegése, a Mayer bácsitól pirosra fűtött kályha dohogása, Flóra kisasszony monoton hangja, Komáromi körülményessége és Vermes lázadozása; már vége is volt mindennek. Szombat este Wolf úr a pénztárteremben kifizetett bennünket, levonta a Mabit és így szólt: — Befejeztük uraim! — Komáromi visszafutott a raktárba, hogy Flóra kisasszonytól búcsút vegyen, de nem találta már. Tanácstalanul álltunk a kapu alatt, nem tudtuk, hogyan kezdjünk búcsúzkodni. Komáromi mindig megtalálta a formulát.

— Mielőtt elválunk, talán igyunk meg egymás egészségére egy hosszúlépést. — A Károlyi-kert felé mentünk. Egy kocsiskocsmában hosszúlépést kértünk s ügyefogyottan inni kezdtünk a söntés mellett. — Üljünk le — mondta Komáromi. Egyedül voltunk a kocsmában, a csapos a söntésnek dűlve szundikált. Beszélni kellett volna, de senki sem tudta elkezdeni. Megittuk a bort, zavartan nézegettük egymást, a kocsmát, a csapost. Feltápászkodtunk és a holnapi napra gondoltunk. Kezet szorítottunk. Komáromi udvariasan így szólt: — A viszontlátásra, uraim.

Nyolc év telt el. Galambos, egykori osztálytársam, aki tenorista volt az Operában, bejuttatott Pálinkás bácsihoz statisztának. Ötven fillér esténként. A Nürnbergi mesterdalnokokban szerepeltem. Inas voltam, aranyszőke paróka fürtjei keretezték arcomat. Zöld kötényemet tisztogattam s vártam a néppel, a pórokkal, a segédekkel a nürnbergi céhmesterek bevonulását. Jöttek, élükön Pogner, az ötvös, és sorban valamennyi, céhjelvénnyel és zászlókkal, végül Hans Sachs. Taps és ének. A zenekar rézfúvósai a bevonulási indulóba kezdenek. A sütők jelvényét, az óriásperecet, ketten cipelték. Az egyiknek fekete, cigányos arcszíne különös ellentétben állt vöröses-szőke hajzatával. Az ujjongó, éneklő tömegben odafurakodtam a szaktárs mellé. Megragadtam a kezét és azzal a gyerekes elérzékenyüléssel szólítottam meg, amely múltam alakjainak láttán oly gyakran elragad: — Vermes, maga az?

Perecét csodálkozásában a földre eresztette s a nürnbergi inas ábrázatában végre felismert: — Kedves öregem, micsoda véletlen.

Hans Sachs énekelt, a zenekar fülrepesztő erővel harsogott és Vermes így szólt: — idehallgasson, akar címet írni? — Bólintok. — Holnap félnyolckor legyen a Nemzeti órája előtt, három pengőt fizetnek ezerért.

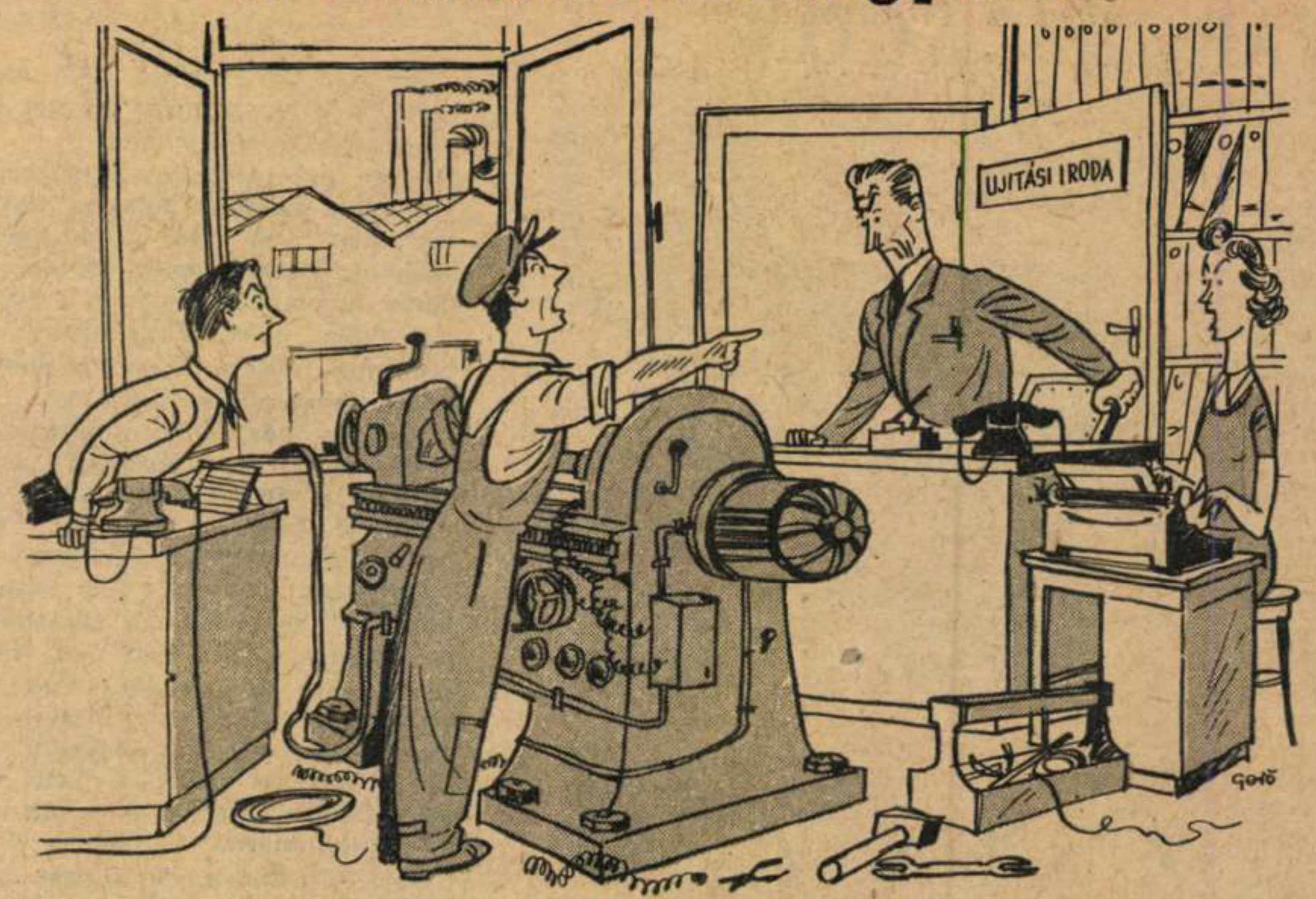
(1933)

Az IBUSZ faliújságjáról másoltuk le ezt a forgatható korongot

(De azt hisszük, sok vállalatnál telibe talál)

. . . Mohamed a hegyhez!

— Ideköltöztem maga mellé újítási felelős elvtárs! Gondoltam, ha már nem ér rá lejönni az üzembe megnézni, hogyan működik az újításom, talán itt majd észreveszi!

Le a bürokráciával!

EGY VIZSGÁLAT MEZŐSZILASON

A mezőszilasi Állami Gazdaság vezetője és főkönyvelője az állami fegyelmet — úgy látszik — csak másra tartja kötelezőnek. Az AEK ellenőre olyan nagyfokú gondatlanságot talált az állami gazdaság pénzkezelése terén, amely egyáltalán nem biztosítja az állami vagyon védelmét és tág lehetőséget ad pazarlásokra és mulasztásokra.

Már a vizsgálat kezdetén az ellenőrök kezébe került egy nyugta, amelyet Nagy Zoltán, a gazdaság dolgozója írt alá 100 forint átvételéről. A 100 forintot Nagy Zoltán egy irodalmi vitadélelőtt versenyének győzteseként vette fel és a vesztes egészségére fogyasztotta el.

A nyugta szószerinti szövege a következő:

„NYUGTA

100.— Ft. mely összeget irodalmi vitadélelőtti versenyben, mint 1. sz. győztes nyertem, felvettem, s vesztes egészségének távollétében történő fenntartása címén fogyasztottam el.

Szilasbalhás, 1953. II. 17.

Nagy Zoltán s. k.

Mezőszilas, 1953. évi április 8.

Czigleczki Mihályné
adminisztrátor
Mezőszilasi Állami Gazdaság"

Bár ez az ügy első olvasásra nagyon mulatságosnak tűnik, ízelítőt ad arról a gondatlanságról, amelylyel a nép vagyonát kezelték.

A Mezőszilasi Állami Gazdaság vezetőinek szellemét mutatja az a furcsa levél is, amellyel néhány dolgozót elbocsátottak.

A szokatlan felmondólevél szószerint így hangzott:

„Értesítem, hogy április 10-i hatállyal a munkához való viszonyát megszüntetem."

Ezt a levelet, amelyet két nappal a „munkához való viszony megszüntetése" előtt kaptak meg az elbocsátandó dolgozók, rejtvényfejtőknek kellene bemutatni. Azok talán feleletet adnának arra a kérdésre, hogy az a dolgozó, akinek felmondtak, tud-e még dolgozni ebben az életben, vagy pedig az Állami Gazdaság „végleg megszüntette" a munkához való viszonyát.

Az AEK ellenőrei súlyosabb mulasztásokat is megállapítottak. A gazdaság pénztárából ellenőrizhetetlen beszerzésekre állandóan szabálytalan kiutalásokat eszközöltek. Előlegeket adtak akkor, amikor a korábbi elszámolásban szereplő előlegek is fennállottak még. Szabálytalan útiszámlákat fizettek ki. Állandóan vásároltak magánszektortól olyan esetekben is, amikor a szocialista szektor nem adott igazolást arról, hogy nincs olyan, vagy hasonló eladnivalója.

A vizsgálat során megállapították, hogy 1952. június elseje óta az Állami Gazdaságban nem volt pénztárellenőrzés. A Magyar Nemzeti Banknak küldött havi pénztárjelentésekben valótlan adatok szerepelnek.

Ezenkívül kitűnt az is, hogy az igazgató és egy szerelő rendőrségi pénzbüntetését a Gazdaság terhére fizették ki. Ugyancsak visszaélés történt a Budapestre való felrendelésekkel kapcsolatban is. Az egyik bérelszámoló és traktoros felrendelés nélküli, önkényes budapesti tartózkodására szabálytalanul kifizették a kiküldetési költségeket.

Zűrzavaros elszámolásokat készítettek és így elősegítették a szabálytalanságok sorozatát.

*

A vizsgálat után azonnal megindult a fegyelmi eljárás.

Testvérhegy

Óbuda egyik legszebb részéről, a Testvérhegyről van szó. A Testvérhegyen kis családi házak vannak, dolgozók lakják.

Erre a gyönyörű helyre nem könnyű eljutni. Ha a város másik részéről, mondjuk a Kálvin-térről akar valaki a Testvérhegyre jutni, akkor az utat részben villamoson, részben autobuszon kell megtennie. De ez nem lenne baj. A hiba az, hogy sokszor kell átszállni. Először a Marx-téren egy 6-os vagy 66-os villamosra. A 6-osról a Margit-híd budai hídfőjénél, a 66-osról pedig a Nagyszombat-utcánál kell átszállni a 7-esre. Ez a villamos a Vörösvári-útig viszi az utast. Itt kell átszállni egy 37-es autóbuszra.

Miért nem lehetne az utazást leegyszerűsíteni? Legalább egy járat menjen a Vörösvári-útig, akkor egy átszállást megtakarítanának az utasok.

A testvérhegyi telefonnal is baj van. Régebben az egész Testvérhegyet behálózták a telefonhuzalok, de a fasiszta uralom alatt a német hordák a Jablonka-út 14. számtól kezdve kiszedték a telefondrótokat és a póznákat. A körzeti orvosnak sincs telefonja. (A posta 8000 forintot kért a szerelésért.)

Most, ha valaki éjszaka rosszul lesz és a mentőket kell kihívni, vagy ha például tűz keletkezne, le kell menni a hegyről, mert csak ott van telefon.

A tanácsbeszámolókon többször megemlítették ezeket a hibákat, de minden a régiben maradt.

A testvérhegyi lakóknak még egy panaszuk van. Ez az autóbusszal kapcsolatos. A 37-es ugyanis az orvosi rendelőtől nagy távolságra áll meg. Helyes lenne, ha az autóbuszmegállót közelebb tennék az orvosi rendelőhöz, — hiszen aki orvoshoz jár, az rendszerint beteg.

Rákos Edit

A „Fogasban" ebédeltem

Május 3-án a szabadsághegyi Fogas-vendéglőben ebédeltem. Ez így történt:

12.30: Leültem a kerthelyiség egyik asztalához.

12.35: Étlapot kértem a pincértől.

12.40: Egy másik asztalról sikerült étlapot szereznem.

12.50: A pincér kartárs is hozta az étlapot, közben azonban már a másikon választottam. (Rizslevest, bécsiszeletet, salátát, sört.) Megkértem a pincért, hogy a lehetőség szerint gyorsan hozza az ételt, mert kora délután a Keleti-pályaudvarról el kell utaznom. A pincér azt tanácsolta, hogy bécsiszelet helyett mást rendeljek, akkor gyorsabban kaphatom az ételt.

13.05: Elhozták a sört.

13.20: Megjött a leves.

13.30: A rendelt sertéspörkölt helyett sertéskörömpörköltet hoztak. Helyette sertéssültet rendeltem.

13.40: Az asztalomra került a sertéssült. Megsürgettem a 12.50-kor rendelt salátát. Kenyeret is kértem.

13.45: Saláta és kenyér. Még egy pohár sört kértem.

13.50: Hozták a sört.

13.55: Fizetni szerettem volna. Türelmet kértek.

14.10: Feltűnt a láthatáron a fizető. Többször elkiáltottam magam: „Fizetni!" Ismét türelmet kértek. Most már lemondtam arról, hogy idejében elérjem a vonatot és nyugalmat erőszakoltam magamra. A fizető félreértette nyugalmamat és arra gondolva, hogy más, türelmetlenebb vendéghez kell sietnie, el akart száguldani mellettem.

14.25: Gyengéden megfogtam a fizető kabátját és végre felírta számlámat.

Így történt... Közel két óra hosszáig tartott, amíg vasárnapi ebédemet elfogyaszthattam. Helyes lenne, ha jobban szerveznék meg a Fogasban a munkát, vagy pedig vasárnap kisegítő pincért szerződtetnének.

Fatalin János
VI., Benczur-u. 27.

Hol az iskolai gőzgép-modell?

1951. nyarán a Fővárosi Tanszerjavító Vállalathoz küldtük iskolánk gőzgép-modelljét.

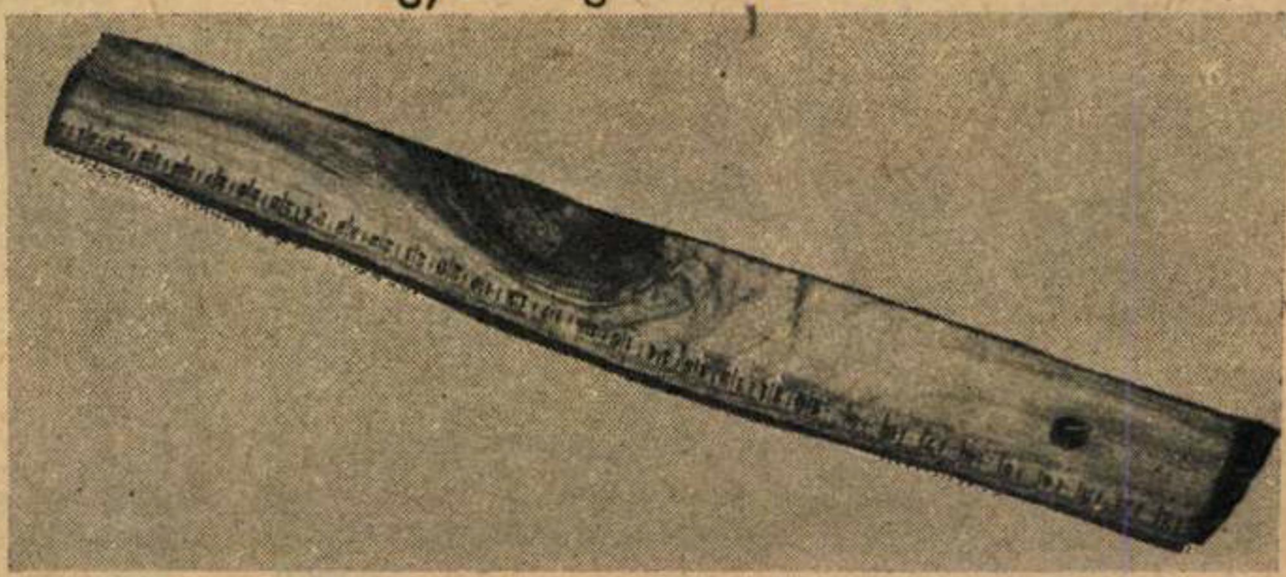
Azóta tizennégy alkalommal személyesen, telefonon és sürgető levelekkel próbáltuk visszaszerezni a gépet, de nem sikerült. Legutóbb azt a választ kaptuk, hogy a gép készen van. De a megnyugtató válasz ellenére sem kaptuk vissza a modellt.

Úgy látszik, a Fővárosi Tanszerjavító Vállalat dolgozói játszanak a mi gépünkkel.

Előre!

Breuer Péter
a Felsőerdősori Ált. Isk.
VII. b. o. t.

Egyenes görbe vonalzó

Az egyik APISZ-boltban a Tanszergyártó Vállalat által gyártott szabványosított vonalzót vásároltunk. Mellékelten küldjük. Tekintettel arra, hogy ilyen görbe, hullámos vonalzóval nehéz egyenes vonalat húzni, a Ludas Matyit kérjük, hogy állapítsa meg: ki volt a gyárban az a meós, aki az ilyen és hasonló vonalzókat kiengedte az üzemből és az APISZ-hoz eladásra küldette.

Komáromi József,
Állatértékesítő Vállalat,
IX., Márjási-utca 8.

Ludas Matyi elintézte

A mözsi mozival kapcsolatos közlemény ügyét kivizsgáltuk. Az üzemvezető elvtársnak igaza van abban, hogy a gyakori műsorcserék megakadályozzák a moziüzemi dolgozók jó propagandamunkáját. Az „Elsőosztályosok" című filmet nem Budapestről, hanem a kistormási mozitól kellett volna a mözsi mozinak megkapnia. Helyes lett volna, ha a filmet a kistormási mozinál sürgetik. Ha központunk tud az ügyről, a hibát orvosoltuk volna. Jól tudjuk, mit jelent, ha egy mozi nem tud játszani.

Az üzemvezető elvtársnak igaza van abban is, hogy a január 10—11-re beosztott „Békés napok" című film helyett valóban más filmet küldtünk. Ez azért történt így, mert azok a keskenymozik, amelyek a filmet játszották, nem küldték vissza időre a filmet.

Az „Állami áruház" című filmet is kénytelenek voltunk más filmmel kicserélni, de nemcsak Mözs községben, hanem mindenütt az országban. Technikai okok következtében ugyanis az „Állami áruház" című film keskenykópiája csak júniusra készül el. A műsorváltozásról a megyei vállalatoknak kellett volna a keskenyfilmszínházakat értesíteni.

A hibákat igyekszünk jóvátenni azzal, hogy júniusban úgy a „Vihar"-t, mint az „Állami áruház"-at megkapja a mözsi mozi.

Ígérjük: a jövőben még nagyobb figyelemmel kísérjük a vidéki mozik ügyét és azon leszünk, hogy mindig a hirdetett filmet kapják meg.

Mozgóképforgalmazási Vállalat
Sós Frigyes igazgató

„Mindent mégsem kell Mernyére küldeni" című közleménnyel kapcsolatban tájékoztatásul közöljük, hogy a Magyar Nemzeti Bank az államigazgatás helyi szervei részére olyan borítékokat rendszeresített, amelyekre rányomattuk a bank címzését. Ezeket a borítékokat — eredeti rendeltetésük szerint — a községi tanácsok a Magyar Nemzeti Bankhoz intézett átutalásokra használják.

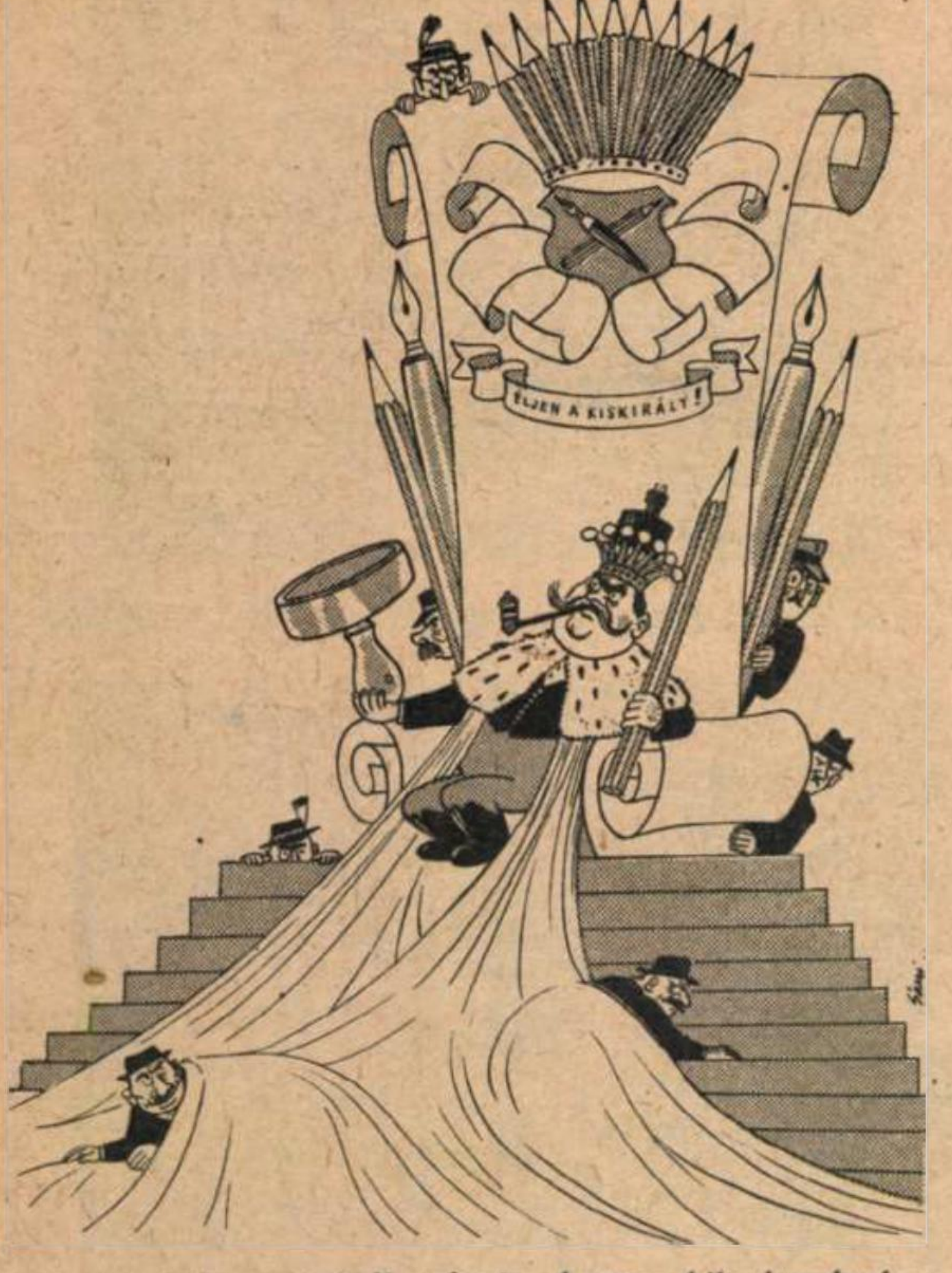
Az utóbbi időben azt tapasztaltuk, hogy a Tanácsok a borítékokat nemcsak a Bank fiókjaihoz küldik, hanem egymásközti forgalomban is használják. Ilyenkor a borítékokban előnyomott „Magyar Nemzeti Bank, Budapest 54" címzést áthúzzák és kézzel ráírják az új címzést.

A posta ezeket az átcímzett borítékokat sok esetben elnézi és a Bankhoz továbbítja a küldeményt. Ez történhetett a mernyei Községi Tanács által említett esetben is. Nem kétséges, hogy a Bank hibát követett el akkor, amikor a küldeményeket a postától átvette s a benne talált okmányokat válogatás nélkül a mernyei Tanácshoz küldte.

Felhívtuk illetékes fiókunk figyelmét arra, hogy a borítékok címzését gondosabban vizsgálja meg. Intézkedtünk az előnyomott „csekkborítékok" használatának megszüntetése ügyében is.

Magyar Nemzeti Bank
Titkárság

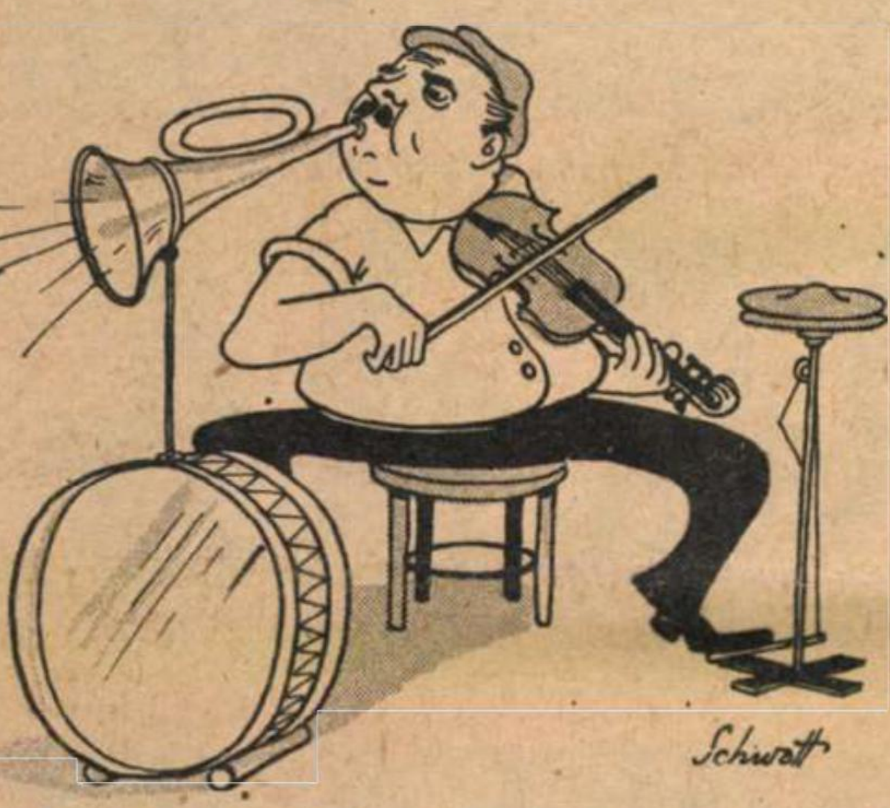
Ahol a Tanácsházán bürokrata „kiskirályok“ ülnek . . .

. . . ott meg kell nézni, hogy kik lapulnak a palást alatt és a trónus mögött!

Ha a munkamegosztás hiányzik

Vannak vállalatok, ahol a műszaki vezetők mindent maguk akarnak csinálni.

Igy játszana egy ilyen vezető egy zenekarban.

Strandosztályt létesítenek legnagyobb áruházaink

SÉTEZIFEB az akváriumban

Néhány nap óta nagy gondot okoz nekem egy plakát. Zöldeskékvízű akvárium látható rajta, amely — ha távolról nézik — egy díszhaltenyészet halállományára látszik felhívni a figyelmet. Közelebbhajolva azonban meglátjuk, hogy az akváriumban kidülleszteltszemű potykák, harcsák és aranyhalak helyett kidüllesztettszemű emberek lebegnek. A plakát tehát fürdőreklám, gondolom, de rögtön felfedezem, hogy mindenkin ruha van, ruhástól pedig nem fürdik senki. Talán vízalatti filmfelvétel plakátja — tűnődöm, de ekkor felfedezek egy feliratot, a plakát közepetáján. A felirat ezt mondja:

SETEZIFEB

Tekintettel arra, hogy ezt az ismeretlen szót végignyomtatták a plakát figuráin, nem gondolhatok másra csak arra, hogy ezen a plakáton, valami eddig ismeretlen emberfajtának, a „sétezifeb“-nek néhány tagját láthatjuk. Ezek úgylátszik kora gyermekkoruk óta akváriumban élik le életüket, mert a plakát előterében egy kevéssé vízmosta gyermek rózsaszín vonásai láthatók. A gyermek kis könyvecskét tart a kezében, ami azt árulja el, hogy a „sétezifeb“ művelt nép, mert még a víz mélyére is visz magával olvasnivalót. Igen, igen, de miért hirdetik ezt plakáton? Mit akarnak mondani vele?

Pillantásom ekkor ráesett a plakát alján lévő feliratra:

NEKÜNK VAN MÁR TAKARÉKBETÉTKÖNYVÜNK!

Minden eddigi feltevésem összeomlott. Azt jelentené ez a magyarázó felirat hogy ezek az emberek nem mindig voltak ilyen elmosottak, csak amióta takarékbetétkönyvük van?

Egy rajzoló barátom került mellém a villamoson, neki mutattam meg a sétezifeb-lényeket.

— Jaj, hogy ti laikusok, mennyire nem tudjátok, hogy mi a jó plakát — mondta megvetően. — Hát nem látod, hogy ezek az emberek nem víz alatt vannak, hanem egy pénztárfülke üvegablaka előtt várakoznak a befizetésre. Ott a felirat is az üvegen, persze visszájáról, mert a pénztáros szemszögéből rajzolták . . . Ez a jó plakát, öregem!

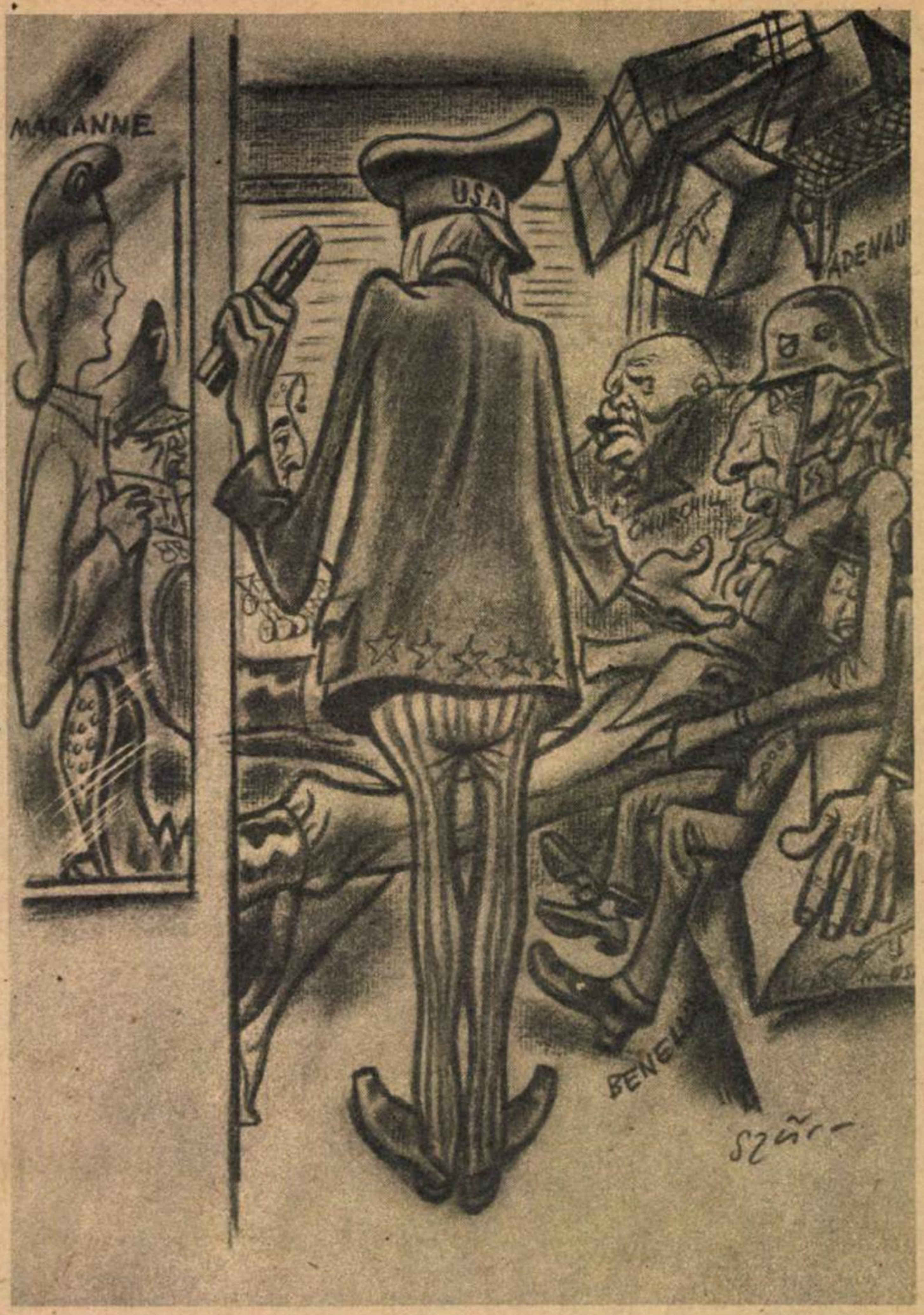
Ezzel otthagyott. Én meg néztem a plakátot. Hát, ami igaz, az igaz. SÉTEZIFEB visszafelé valóban azt jelenti, hogy BEFIZETÉS:

Ezek szerint takarékkönyvet propagáló plakát lenne és nem akvárium? Lehetetlen, hogy ilyen átázott, szomorú alakokkal akarnak kedvet csinálni nekem a betétkönyvhöz! Hiszen, ha belenézek a tükörbe és látom rokonszenves, egészségtől duzzadó, takarékkönyvváltás előtti vonásaimat, belémnyilal a félelem: ha takarékbetétkönyvem lesz, akkor én is penészzöld vízilénnyé változom? Nem, ez a plakát nem buzdít takarékkönyvváltásra!

Lehetséges azonban, hogy a Takarékpénztár el akarta venni kedvemet a betétkönyvtől. Ebben az esetben minden elismerésem a plakát létrehozójáé . . . Mert erre a célra a plakát nem csak jó, hanem egyenesen kitűnő!

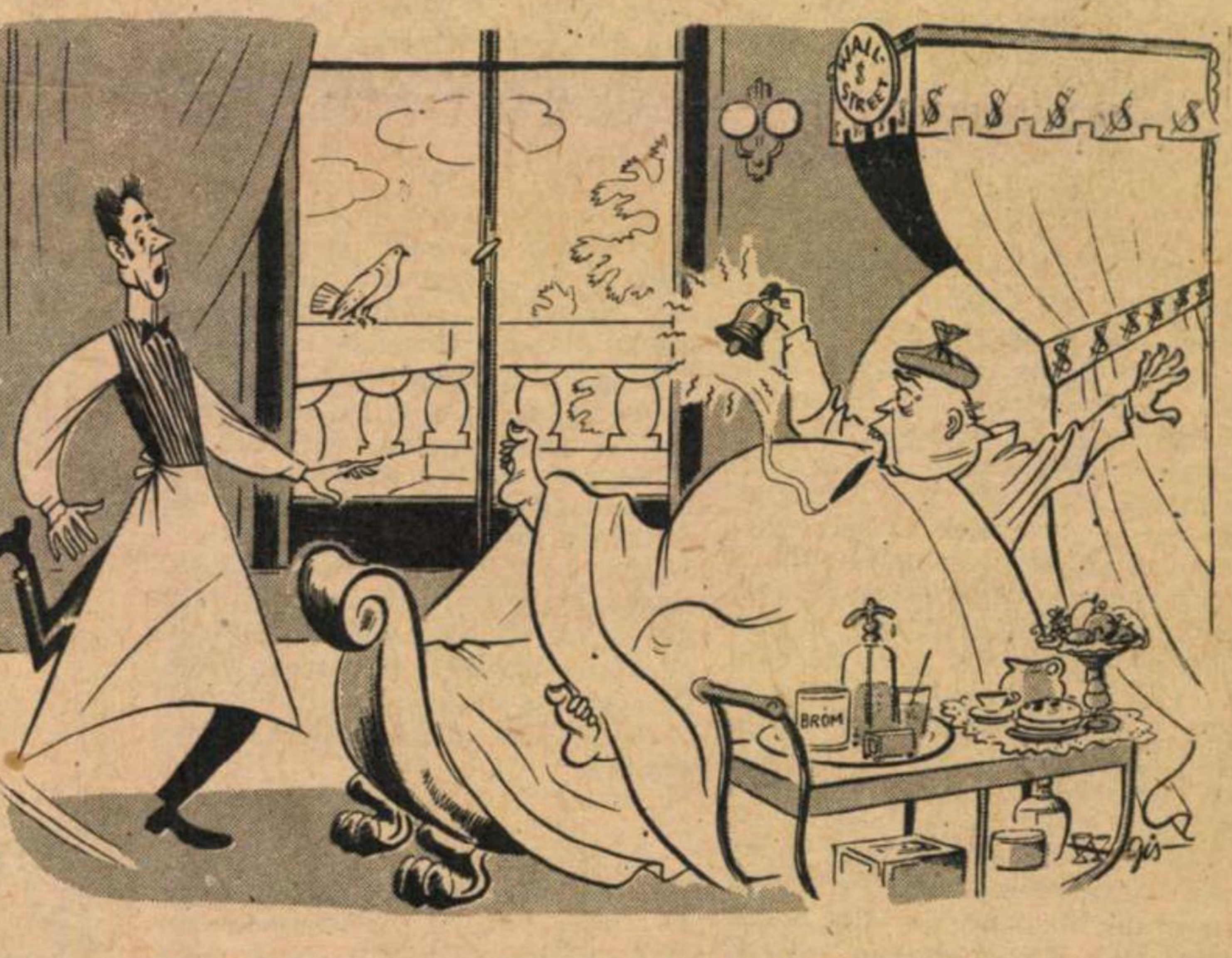
Vajda Albert

Marianne észbekap

Marianne (Churchillhez): Mondja, uram, nem szálltunk mi rossz vonatra?

Amit nem bír el a Wall Street

— John, tüstént kergesse el azt a madarat, mielőtt megüt a guta!

Nevelik a Koreából visszatért amerikai hadifoglyokat

— Hiába, mégis csak más itthon.

Heti krónika

Az angol újságok és a munkáspárti képviselők éles szemrehányásokat tesznek Amerikának, hogy a koreai fegyverszüneti tárgyalásokból kirekesztették az angolokat. A helyzet úgy alakult, hogy Angliát ma már szinte minden tárgyaláson kiküldöttek képviselik. Az amerikaiak küldik ki őket a tárgyalásokról.

Dulles amerikai külügyminiszter türelmetlen hangú üzenetet küldött Adenauernek. Erre a türelmetlen hangú üzenetre Adenauer azt felelhetné Dullesnek: „Türelem rózsát terem. A tövisei már meg is vannak . . .“

Az angol lapok Eisenhower elnök külföldi segély-csökkentési javaslatával kapcsolatban panaszolják, hogy az Angliának nyujtandó „segélyt“ a felére csökkentik. Úgylátszik, Anglián már az amerikai „segély“ csökkentése sem segít . . .

Graziani, a fasiszta „marsall“ egy választási gyűlésen együtt lépett fel Andreotti kereszténydemokrata államtitkárral és a De Gasperi-kormány politikáját magasztalta. Grazianinak huszonöt évi börtönbüntetést engedett el a De Gasperi-kormány. Tizet maga ez a beszéd megért . . .

A Daily Herald „Zagyva beszéd“ címmel foglalkozik Harrison amerikai tábornok panmindzsoni magatartásával. „Vajjon mit használhat a tárgyalások menetének az ilyen értelmetlen, zagyva dühösködés?“ — kérdi az angol lap. Már az angolok is kezdenek rájönni, hogy fegyverszüneti tárgyalásokra nem dührohamosztagokat kell kiküldeni . . .

Tabi László:

Sztálinvárosi jegyzetek

Két esztendővel ezelőtt jártam utóljára Sztálinvárosban, és a riportot, amelyet akkor írtam róla, így kezdtem: „már látszanak a város körvonalai...“ Most ugyanígy kezdhetem, de hozzá kell tennem: a város körvonalai már Adony határában látszanak, s nem is csak szimbolikusan, mint most két éve, hanem valóságosan. Amikor gépkocsivezetőnk a látóhatár szélén megpillantotta a hosszan húzódó tömör, szürke csíkot, itt-ott kiugró kontúrjaival, fehéren felszálló füstjeivel, megállította a kocsit és hátrafordulva előremutatott: „már idelátszik!“ — mondta mosolyogva. És ebben a két szóban benne van az is, hogy Sztálinváros ma már nemcsak a szocialista munka és szocialista tervgazdaság kedvet derítő, szívet dobogtató, lelket emelő eredménye, nemcsak büszke példa, de élő, lélegző, kész város is.

*

Kész város? Kocsink befutott a széles betonúton és láttam, hogy nem, dehogyis kész még. Épülő város. De két évvel ezelőtt ezt a két szót így írtam volna le: ÉPÜLŐ város, s most így írom: épülő VÁROS. Két évvel ezelőtt azon lelkendeztem, hogy „ni-ni, itt is egy kész házsor, ott is“, ma már nem az ugrik a szemembe, ami elkészült, hanem az, ami készülőben van. Itt balra négyszázágyas kórház épül, amott a tanácsháza, itt a kultúrpalota, amott a nyolcemeletes nagyszálló.

A remek épületek némelyikén ilyen feliratokat olvasok: „vakolás, festés szeptember 25-től október 15-ig. Meg: „Tóth-brigád átlaga 163 százalék“. S egy még vakolatlan lakóház oldalán mésszel, nagy betűkkel ez: „Kopoczki 192 százalék“. Az az érzésem, hogy Kopoczki írta ki a saját eredményét, örömében. Azzal az áhitatos örömmel, amellyel a mester szignálni szokta a kész művet.

*

Sztálinvárosban huszonhétezren dolgoznak, az ország minden részéből. Csoda, hogy ennek ellenére is vannak közös sajátságaik, büszkék és beszédesek. Az ember azt hihetné, hogy itt sereglett össze az ország huszonhétezer legbüszkébb dolgozója. Nem így van. A sztálinvárosiak előbb lettek sztálinvárosiak s csak aztán büszkék. Ezt a fiatal várost a tervezőmérnök éppúgy a magáénak érzi, mint a malterhordó kislány. Ezt a várost minden lakója saját gyermekének tekinti, s amikor tekintetével végigfut a napfényben fürdő házsorokon, nemcsak a várost látja, de egy kicsit saját magát is, a maga munkáját, a maga jövőjét. S éppen azért beszédesek, mert a saját gyermekükről van szó. Ha bárkit megállítasz, hogy kérdezz valamit (mert a város már olyan nagy, hogy minduntalan eltévedsz benne), nem csak arra felel, amit kérdeztél, hanem elmondja mindazt, ami a szívében van, tehát amiről feltételezi, hogy érdekes lehet a számodra. Beszél a munkájáról, a városról, terveiről.

Ha Pesten megkérdezel valakit, merre van a Szobi-utca, három szóval megmondja és továbbmegy. Ha Sztálinvárosban megkérdezel valakit, merre van az Ady-utca, ugyancsak három szóval megmondja, de utána elmondja azt is, hogy az épület, amelyen dolgozik, milyen lesz és milyen akadályokat kell legyőzni, hogy olyan legyen, amilyennek lennie kell. S amikor tízperces beszélgetés után elköszönsz, újra megkérdezed, merre van az Ady-utca, mert közben már régen elfelejtetted.

*

Május elsején a sztálinvárosi dolgozó a következő szórakozások között választhatott:

Elmehetett a Vidám Parkba (óriáskerék, lepkehinta, lánchinta, céllövölde, motorkerékpárpálya, gyermekhajóhinta, karikadobálás, konzervdobálás, körhinta, repülőhinta, mélylövölde, kerékpárpálya, gyermekautópálya, halászat, úttörőposta — ez áll a plakáton).

Meghallgathatta a Verdi-estet, vagy elmehetett a Balatoni cirkusz előadására, megnézhette a Faluszínház darabját, esetleg moziba is eljutott, ahol az Ifjú szívvel-t adták.

A Vidám Parkban egyébként csütörtökön, szombaton és vasárnap halászlé és túróscsusza kapható, s ezek nem kevésbbé népszerűek, mint a hinták különböző nemei.

*

Csak természetes, hogy városban ismerőssel is találkozik az ember. Ime itt jön szembe velem Sándor András író, aki a város építéséről ír regényt és írt darabot a Nemzeti Színháznak. Már régen sztálinvárosi lakós, regénye együtt halad a város építésével, de jóval lassabban. (Gyors-író legyen, aki a munkának ezt az iramát követni tudja.) Ő meséli, hogy 1950 tavaszán Nagykarácsonyból utazott fel Budapestre, amikor Dunapentelénél vagy harminc kubikos szállt fel a vonatra. — Hát maguk mit csináltak itt Pentelén? — kérdezte az egyiktől. — Elkezdtünk valamit. — Mit? — Azt még nem tudjuk. De csuda nagy valami lesz.

Így kezdődött, s mindössze három éve. A harminc emberből azóta 27.000 lett és a csuda nagy valami meglett. Sándor Andrásnak minden szavából kihallik, hogy szinte saját lakásának érzi az egész várost. Meg sem lepődtem volna, ha azt mondja:

— Jaj, de sajnálom, hogy éppen most jöttök... olyan rendetlenség van itt nálam, felástuk a járdákat... Tudod kérlek, bevezettetjük a gázt és most rakják le a csöveket.

*

Különös érzéssel lépek be a múzeumba. (Igen, Sztálinvárosnak már múzeuma is van, egyelőre az iskola három földszinti termében.) Csillogó üvegszekrényekben itt látható mindaz a sok árpádkori, bronzkori és még régebbi lelet, ami az építkezések közben került napvilágra. Rómaikori sisak, bronzkori temetkezési úrna, finomművű dárdavégek, pattintott kőbalták. Két-háromezeréves emlékei az emberiség történelmének. Régen elsüllyedt idők nyomai. Miközben nézegetem őket, arra gondolok, hogy kint nemcsak a házak újak. A történelem is vadonatúj.

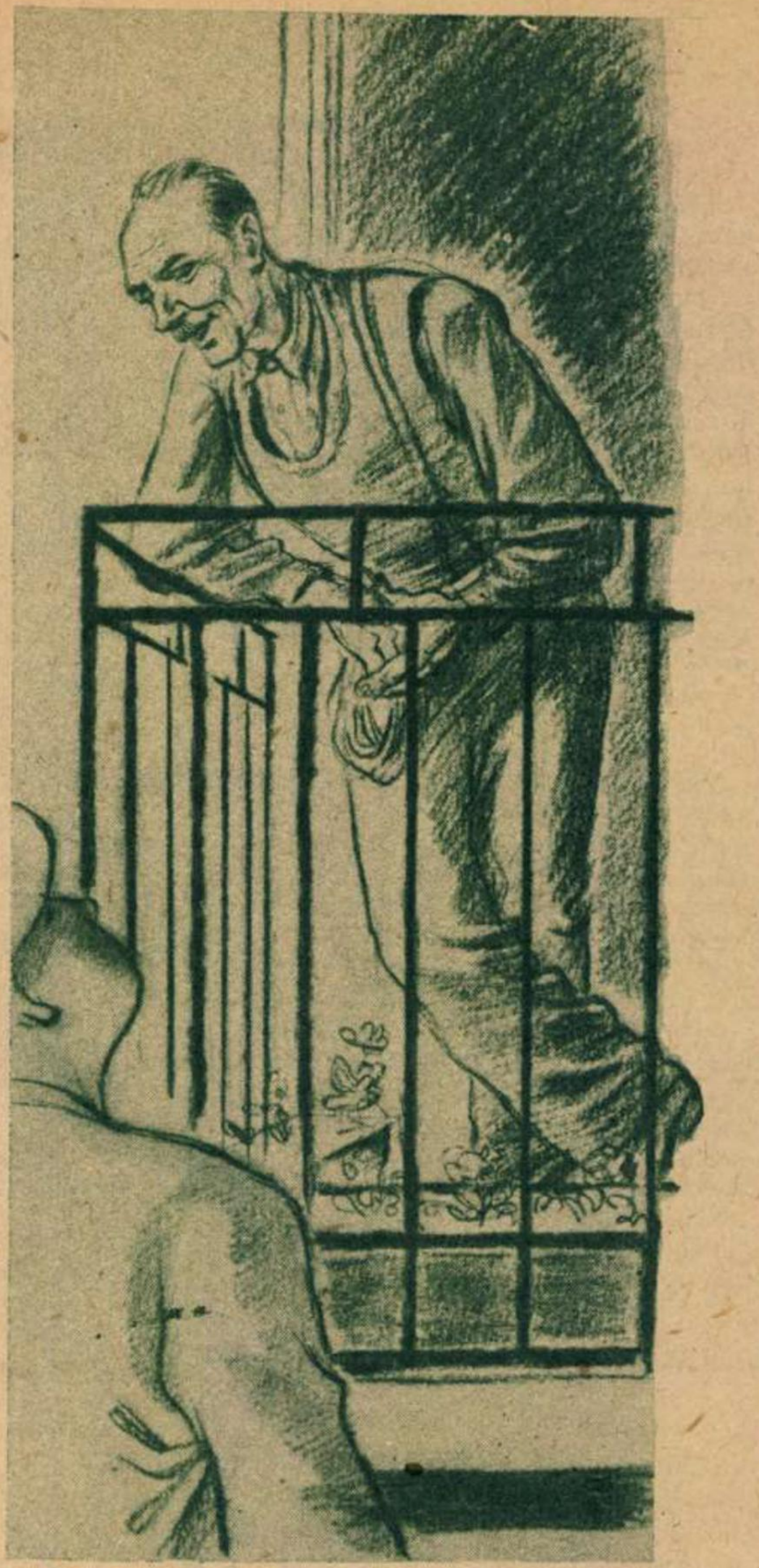
*

És a mozi. Milyen pompás! Csupa üveg szinte, előcsarnokában zöld növények. Szebb mozit még nem láttam. Délelőtt persze zárva, de a hátsó kapun bemegyek. Meg sem lepődöm, mikor valaki belémkarol és felvisz a gépházba. Horváth elvtárs ő, a gépész. Bemutatja a vetítőberendezést, ördöngős gépek, a legjobbak a világon — mondja. És elmagyarázza, hogyan működnek. Még egy kis filmet is levetít, csak néhány métert, mintha a gyermekek boldog örömével azt akarná mondani: igazi ám!

*

Kalló Béla elvtárs, a Vasmű olvasztára az erkélyen sütkérezett délelőtt, mert aznap délutános volt. Meghivattam magam egy kis beszélgetésre. (Háromszobás, fürdőszobás lakása van. Nagyobbik lánya most megy férjhez, a fiatalok fogják lakni az egyik szobát.)

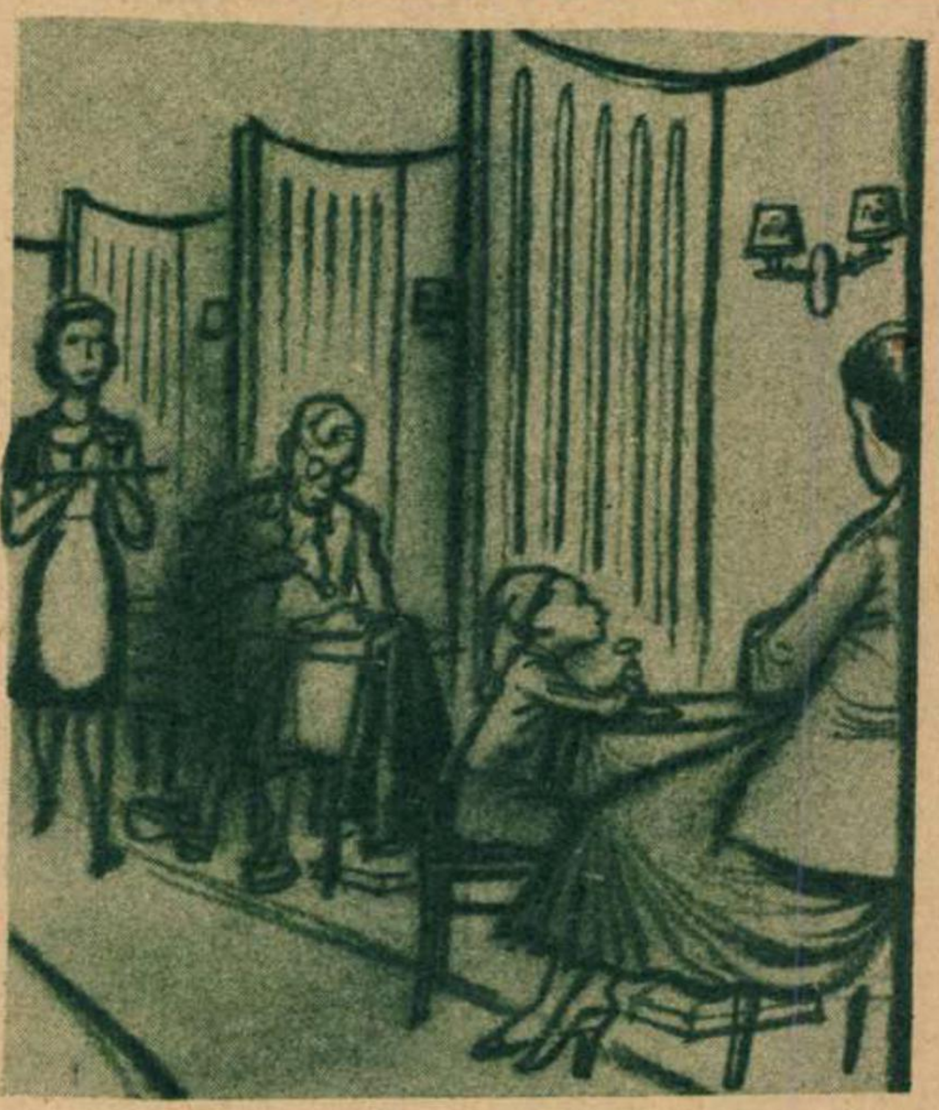
Kalló Béla Diósgyőrből került ide Sztálinvárosba. Negyvenkilenc életévéből negyvenhetet nem itt töltött, de már tősgyökeres sztálinvárosi. Ez abból is látszik, hogy munkáját 150 százalék körül teljesíti.

Kalló elvtárs éppen az erkélyen sütkérezett...

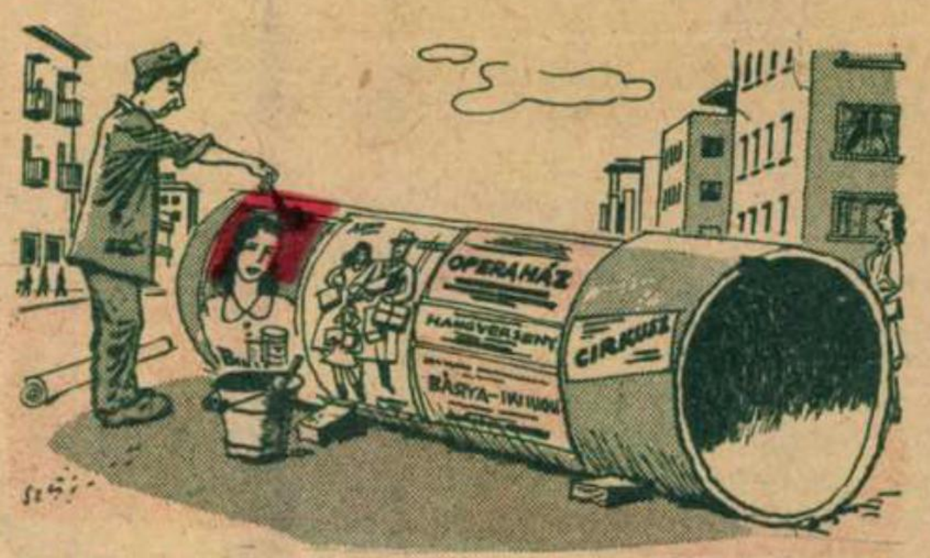
Ez az út vezet az ország egyik legszebb mozijához

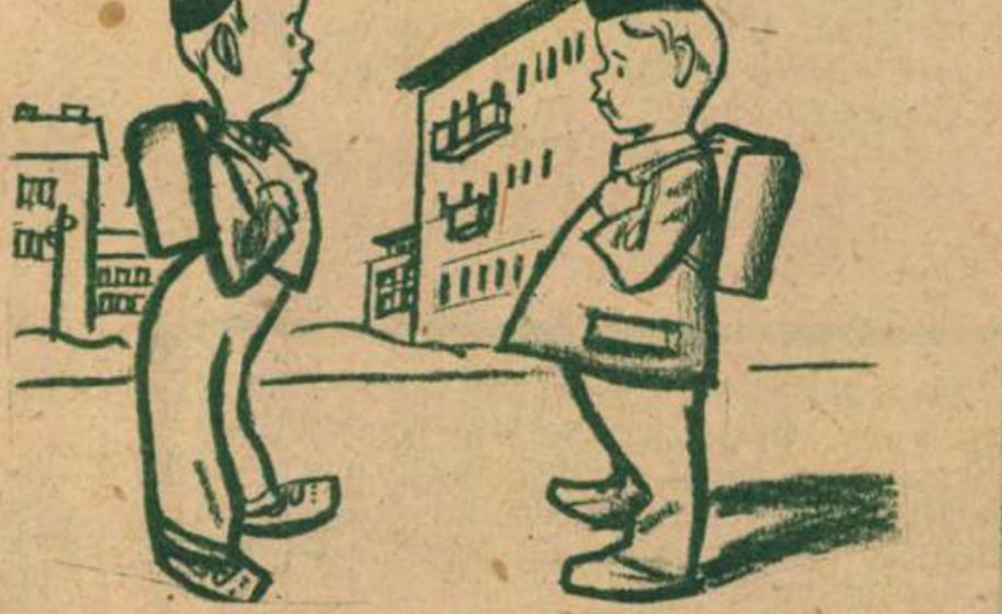
Az eszpresszó

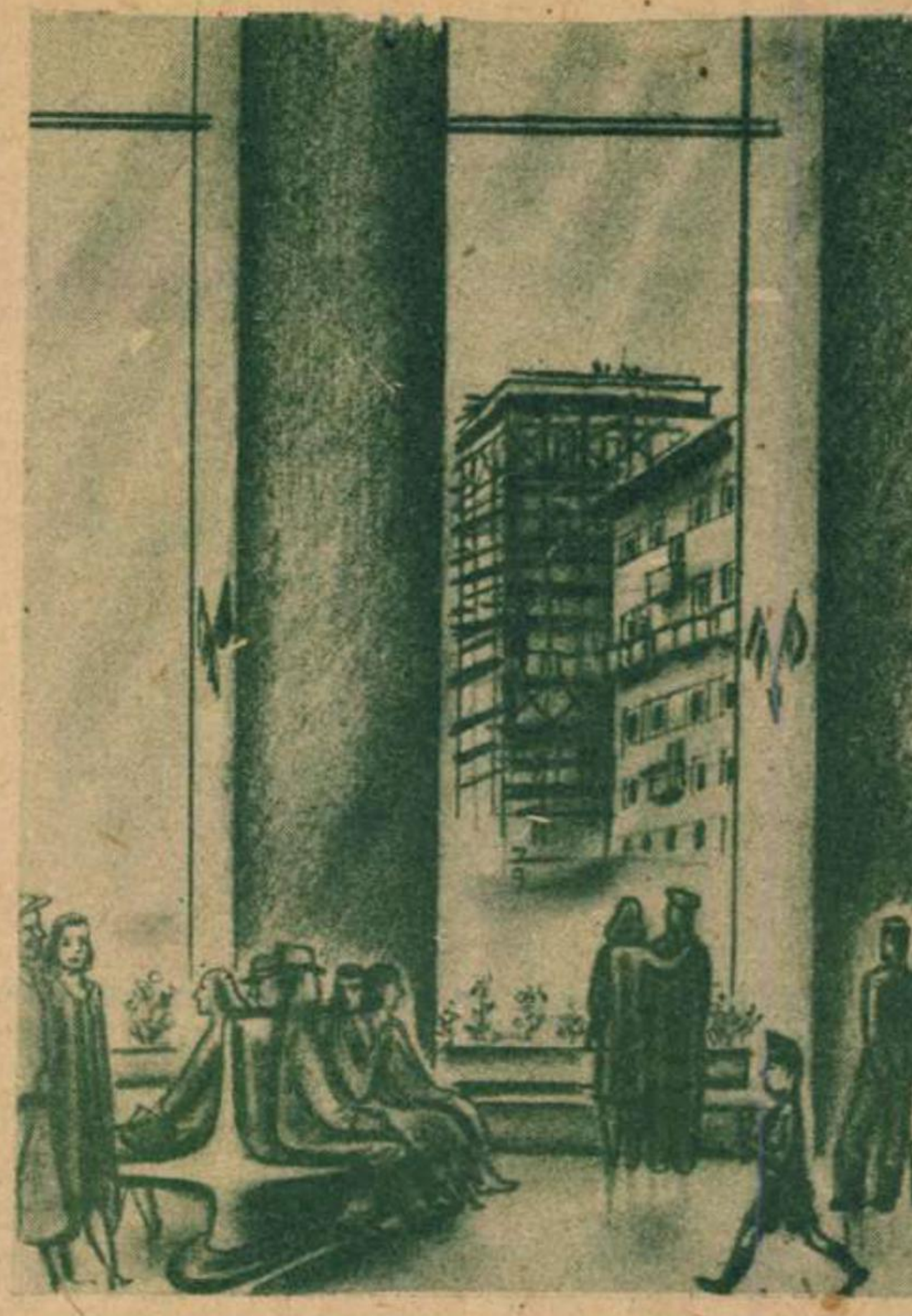
Sztálinvárosi járókelők

Az oszlop még nem áll, de a plakátragasztót az ilyesmi nem zavarja

— A te apád mióta van Sztálinvárosban?
— Két éve. És a tied?
— Ő is.
— Hiszen akkor mi földik vagyunk!

A mozi előcsarnoka

— Valamikor asztalosinasnak pofoztak. Nem volt kedvem hozzá. Úgy mentem a diósgyőri gyárba. És sok esztendő után onnan ide, az új városba.

Tősgyökeres sztálinvárosi, tehát belémkarol és megmutatja a lakását, s a fia fényképét is, aki alhadnagy. Beszél a munkájáról, amelyet nagyon szeret. Erős, markánsarcú, vidám-tekintetű ember. S mindezeken felül: boldog.

*

Ebéd után a Béke-étterem eszpresszójába mentem feketét inni. Szűr-Szabó elővette rajzmappáját és rajzolni kezdte a kávézó barátságos belsejét. Vendégek jöttekmentek. Látták, hogy valaki a helyiség közepén ül és rajzol. Látták, de észre sem vették. Sztálinváros megszokta, hogy rajzolják és fényképezik, megírják és megéneklik, megfestik és versbeöntik. Természetesnek találja. Az is. Aki ugyanis vendégként járt itt, szeretné hírülvinni, amit látott. Ki dallal, ki ecsettel, ki szóval.

Nem könnyű dolog. Látni a várost, vagy beszámolót olvasni a városról — e kettő között pontosan annyi a különbség, mint az élet és egy, az életről tartott tudományos előadás között.

*

Nem tudom, hogy a fentiekben mennyire sikerült visszaadnom azt az érzést, ami elfogott az új város utcáin. Attól tartok, csak kevéssé. De annyira talán mégis, hogy az olvasó új örömmel gondol a legfiatalabb magyar városra, s amikor vasárnap szavaz, tudni fogja, hogy sok más között Sztálinváros jövőjére és beláthatatlan fejlődésére is szavazni fog.

LUDAS MATYI. — Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA. — Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ. — A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség. VII., Lenin-krt 9—11. Telefon. 222-271, 221-293. — Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt 9—11. Telefon: 221-285. — Terjeszti Posta Központi Hírlap Iroda O. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-022, 180-850. — Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-utca 10. — Felelős vezető Lengyel Lajos igazgató. — Példányszám: 257.000